

**Region
Hovedstaden**

**Koncern Plan og
Udvikling**

Enhed for
Kommunesamarbejde

Kongens Vænge 2
3400 Hillerød

Opgang Blok B
Telefon 48 20 50 00
Web www.regionh.dk

RAMMEAFTALE 2008

FOR

SOCIAL- OG SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET

27.september 2007

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	5
1.1. AFTALENS GENERELLE DEL	7
1.2. STATUS FOR RAMMEAFTALEN 2007	7
1.2.1 <i>Opfølgning på de nedsatte arbejdsgrupper</i>	7
1.3 VURDERING AF SAMARBEJDET.....	12
1.4 UDNYTTELSE AF TILBUDENE	12
1.5 MÅLSÆTNINGER OG FOKUSPUNKTER FOR RAMMEAFTALE 2008.....	13
1.5.1 <i>Benyttelse af sociale- og specialundervisningstilbud</i>	13
1.5.2 <i>Bred, fleksibel og tilpasset tilbudsvifte</i>	14
1.5.3 <i>Overgangen fra børne- og ungetilbud til voksentilbud</i>	14
1.5.4 <i>Større gennemsigtighed herunder synlighed om ventelister</i>	15
1.5.5 <i>Udarbejdelse af synlig proces og skabelon for visitation</i>	15
1.5.6 <i>Spilleregler for kommunernes overtagelse af regionale tilbud</i>	15
1.5.7 <i>Brugerinddragelse og samarbejde med brugerorganisationer om rammeaftalen</i>	16
1.5.8 <i>Kvalitetsudvikling</i>	16
1.5.9 <i>Faglige krav til tilbudenenes indhold og kvalitet</i>	16
1.5.10. <i>Dokumentation</i>	17
1.5.11. <i>Tilsyn</i>	17
1.5.12. <i>Samråd og tilsyn med domfældte udviklingshæmmede</i>	17
2. VILKÅR, HVORUNDER RAMMEAFTALEN GÆLDER	19
2.1. TILBUD OMFATTET AF RAMMEAFTALEN.....	19
2.1.1 <i>Børn og unge med handicap eller sindslidelse</i>	19
2.1.2 <i>Voksne med handicap</i>	22
2.1.3 <i>Voksne med sindslidelser</i>	24
2.1.4 <i>Misbrug, forsorgshjem og krisecentre</i>	25
2.1.5 <i>Specialundervisning for voksne</i>	26
2.2 STYRINGS- OG ADMINISTRATIVE PRINCIPPER.....	27
2.2.1 <i>Takstberegning</i>	27
2.2.2 <i>Afregningsprincipper</i>	28
2.2.3 <i>Håndtering af behov for ændret indsats</i>	29
2.2.4 <i>Håndtering af akut opståede situationer</i>	29
2.2.5 <i>Håndtering af ventelister</i>	30
2.2.6 <i>Forpligtelse til løbende ressource- og kapacitetstilpasning</i>	30
2.2.7 <i>Visitation til Kommunikationscentrene i regionen</i>	31
2.2.8 <i>Håndtering af indberetning /behandling af magtanvendelse</i>	32
2.2.9 <i>Den løbende administration af rammeaftalen</i>	32
3. BESKRIVENDE DEL	33

3.1. BESKRIVELSE AF OMRÅDERNE – ANVENDT KAPACITET OG FREMTIDIGT BEHOV	33
3.1.1. <i>Indledning</i>	33
3.1.2. <i>Børn og unge med handicap</i>	35
3.1.3. <i>Sikrede afdelinger</i>	37
3.1.4. <i>Børn og unge med sindslidelse</i>	38
3.1.5 <i>Undervisning til børn og unge</i>	40
3.1.6. <i>Voksne med handicap</i>	41
3.1.7 <i>Voksne – aflastning</i>	43
3.1.8 <i>Voksne med sindslidelser</i>	45
3.1.9. <i>Misbrug, forsorghjem og krisecentre</i>	46
3.1.10. <i>Specialundervisning</i>	47
3.2 VENTELISTE	48
3.2.1 <i>Udækkede behov som følge af udvikling i brugerantal</i>	49
3.3 INDHOLDSKRAV TIL TILBUDENE.....	49
3.4 TILSYNSMODEL FOR DE REGIONSDREVNE TILBUD.	49
3.5 TIDSSVARENDE FYSISKE RAMMER.	50
3.6 KOORDINERING AF LANDS- OG LANDSDELSDÆKKENDE TILBUD.....	52
4. DET FREMADRETTEDE ARBEJDE.....	53
4.1.1 <i>Opfølgning på igangværende arbejdsgrupper</i>	53
4.1.2 <i>Opfølgning på udnyttelsen af tilbudene i rammeaftalen</i>	54
4.1.3 <i>Større gennemsigtighed, herunder synlighed om ventelister</i>	54
4.1.4 <i>Synlig proces og skabelon for visitation samt fastlæggelse af standard for beskrivelse/dokumentation.</i>	54
4.1.5 <i>Brugerinddragelse</i>	55
4.1.6 <i>Samråd og tilsyn med udviklingshæmmede med dom</i>	55
4.1.7 <i>Aflastning</i>	55
4.1.8 <i>Forslag til visitationsmodellen til kommunikationscentrene</i>	55
4.1.9 <i>Skabelon for redegørelse til rammeaftalen for 2009</i>	56
STIKORDSREGISTER.....	57
5. UNDERSKRIFTSDEL	58

RAMMEAFTALE FOR 2008

Indledning

Rammeaftalen indgås mellem de 29 kommuner ved kommunalbestyrelsen/byrådet/Borgerrepræsentationen og Regionsrådet for Region Hovedstaden.

Rammeaftalen er et nyt planlægnings- og udviklingsværktøj på det sociale område og specialundervisningen. Det er introduceret med kommunalreformen og skal sikre et samlet overblik over tilbudsviften på det specialiserede socialområde og dele af specialundervisningen, uanset om det enkelte tilbud drives af regionen eller af en kommune. Formålet med rammeaftalen er at skabe overensstemmelse mellem efterspørgsel og udbud af tilbud og ydelser, og sikre en dynamisk udvikling af det sociale område og specialundervisningen. Der er valgt en pragmatisk tilgang til udformning af rammeaftalen, hvor der med respekt for de gældende kompetenceregler lægges vægt på at sikre fælles løsninger af praktiske problemer. Kendskab til de enkelte kommuners ønsker og planer for udviklingen både på kort og langt sigt skal have en fremtrædende plads i de kommende års rammeaftaler.

Rammeaftalen er indgået på baggrund af

- Servicelovens § 6 omhandlende det sociale område
- Almenboliglovens § 138 b omhandlende tilbud på det almene ældreboligområde og
- Specialundervisningslovens § 6 h omhandlende specialundervisningsområdet
- Folkeskolelovens § 20 stk.3 om specialundervisning

Rammeaftalen er udformet så den lever op til bekendtgørelse nr. 36 af 23. januar 2006 om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde samt bekendtgørelse nr. 354 af 24. april 2006 om rammeaftaler vedr. specialundervisningen.

Rammeaftalen bygger på kommunernes redegørelser om det forventede behov for pladser og andre ydelser på det sociale område og specialundervisningen samt kommunernes krav til opgaveløsningen.

Rammeaftalens konkrete udformning er udviklet i et administrativt samarbejde mellem kommunerne og Region Hovedstaden. Udformningen er sket under hensyntagen til, at rammeaftaleinstituttet er nyt for alle parter. 2007 var året for den første Rammeaftale. Statusoplysninger og vurdering af hidtidigt samarbejde og evaluering af gældende rammeaftale, er tillempet det endnu begrænsede erfaringsgrundlag.

Rammeaftalen er bygget op i 4 afsnit med tilhørende underafsnit. Det er:

1. Aftalens generelle del
2. Vilkår, hvorunder aftalen gælder
3. Beskrivende del med vægt på anvendt kapacitet og fremtidigt behov samt
4. Det fremadrettede arbejde
5. Underskrift del

Rammeaftalen er formuleret som et opslagsværk, hvor hvert afsnit kan læses selvstændigt. Rammeaftalen for 2007 havde en specifik del (del 2), der indeholdt en beskrivelse af den samlede vifte af tilbud til borgere med særlige behov, hvad enten de drives af en kommune eller af Region Hovedstaden.

Beskrivelser af de fleste tilbud findes på Tilbudsportalen (www.tilbudsportalen.dk), derfor er Del 2 erstattet af et Bilag, der indeholder følgende:

- Oversigt over tilbud indeholdt i Rammeaftalen
- Ventelister til tilbud indeholdt i Rammeaftalen
- Rapporter fra de 3 arbejdsgrupper
- Institutionsark for tilbud der ikke er på Tilbudsportalen

Omkring 1. september 2007 når taksterne for tilbudene er beregnet for 2008, vil disse indgå i ”Oversigt over tilbud indeholdt i Rammeaftalen”.

I Rammeaftalen indgår også en række kommunale tilbud, der ikke formelt er omfattet af rammeaftalen, men er sammenlignelige med de tilbud, der indgår i Rammeaftalen.

Det er tilbud som kommunen har ønsket indgår i rammeaftalen, da pladser stilles til rådighed for de øvrige kommuner. Eksempelvis har Københavns Kommune, hvis tilbud ikke er omfattet af rammeaftalen, ønsket en række tilbud synliggjort, da der også her sælges pladser og ydelser til andre kommuner.

1.1. Aftalens generelle del

I dette afsnit behandles følgende emner

- 1.2 Status for rammeaftalen for 2007, herunder opfølgning på de nedsatte arbejdsgrupper
- 1.3 Vurdering af samarbejdet
- 1.4 Udnyttelsen af tilbudene i rammeaftalen
- 1.5 Målsætninger for rammeaftale 2008

1.2. Status for rammeaftalen 2007

Rammeaftalen har i skrivende stund været i funktion i godt et halvt år. Kommunerne angiver samstemmende, at der ikke har været flere problemer i forhold til visitation, anvisning og belægning af ledig kapacitet, end man oplevede det før Kommunalreformen.

Der har været en del kritik af abonnementsordning som betalingsmetode. Selvom det i Rammeaftalen for 2007 var aftalt, at abonnementsordningen tidligst kunne opsiges pr. 1. januar 2009, har man på baggrund af kritikken valgt at afregne pr. ydelse allerede fra 1. januar 2008.

1.2.1 Opfølgning på de nedsatte arbejdsgrupper

I Rammeaftalen for 2007 indgår, at der skal nedsættes arbejdsgrupper til at se nærmere for behovet for botilbud til personer med sindslidelser, tilbud til personer med funktionsnedsættelser inden for autismespektret og tilbud til personer med erhvervet hjerneskade. Arbejdsgrupperne blev først nedsat i begyndelsen af 2007 og havde derfor kun kort tid til arbejdet indtil de 1. maj 2007 skulle aflevere deres rapporter. Hovedkonklusionerne fra rapporterne gengives i det følgende:

Arbejdsgruppen vedr. botilbud til personer med sindslidelser.

I forbindelse med indgåelsen af rammeaftalen for 2007 mellem kommunerne og Region Hovedstaden, blev det besluttet, at der skulle udarbejdes en analyse, med det formål at vurdere det langsigtede kapacitetsbehov for sociale tilbud til voksne sindslidende også set i lyset af arbejdsdelingen mellem behandlingspsykiatrien, herunder distriktpspsykiatrien og den specialiserede rehabiliterende socialpsykiatri.

Arbejdsgruppen har udsendt skema til kommunerne for at få et overblik over kommunernes aktiviteter og drøftet problemstillinger i støtten til sindslidende borgere.

Arbejdsgruppen har følgende anbefalinger vedr. kommunernes og Region Hovedstadens fremtidige arbejde med området:

Vedr. udbud af tilbud:

- Der er udarbejdet en oversigt over eksisterende kommunale og regionale tilbud i Region Hovedstaden. Oversigten viser, at der i hovedstadsregionen samlet set er en differentieret og stor spændvidde i brugergruppen og der findes differentierede botilbud med og uden døgndækning. Der er få egentlige beskæftigelsestilbud. Til gengæld har stort set alle kommuner aktivitets- og samværstilbud i form af væresteder o. lign.

Afdækningen viser, at der samlet set allerede i dag er en bred vifte af fleksible støttemuligheder.

Vedr. efterspørgslen efter tilbud:

- Arbejdsgruppen har foretaget en afdækning med de psykiatriske afdelinger og de enkelte kommuner af, hvor mange personer med sindslidelse, der venter på botilbud eller anden form for tilbud. Der er primært ventelister til døgntilbud. Kommunerne angiver, at 183 personer står på venteliste til et døgntilbud. Heraf angiver kommunerne, at 83 personer er færdigbehandlede. Ifølge de psykiatriske afdelinger er 88 personer færdigbehandlede og venter på et døgntilbud. Ca. to tredjedele af personerne på venteliste er fra Københavns Kommune.
- Ventelisterne kunne tyde på, at behovet for døgntilbud er svagt stigende, sammenlignet med 2005, hvor der var 51 personer, der ventede på et døgntilbud i Københavns og Frederiksborg Amt. Det tilsvarende tal i dag er opgjort til 54.
- Arbejdsgruppen har bedt kommunerne i regionen om at udarbejde en prognose for behovet for tilbud frem til 2015, om muligt fordelt på forskellige typer af støtte/tilbud. Det har været vanskeligt for kommunerne at udarbejde prognosen, men kommunerne tilkendegiver, at efterspørgslen efter døgntilbud forventes at falde og efterspørgslen efter botilbud uden døgnindlægg vil være stabil. På beskæftigelsesområdet forventer kommunerne en stigning i behovet med ca. 50 pladser.

Vedr. udviklingen af alternative/nye tilbud:

- Arbejdsgruppen har vurderet størrelsen af det udækkede behov med fokus på ”mindste indgrebs” princippet. Kommunernes ventelister viser, at behovet for døgntilbud i dag er større end kapaciteten. Arbejdsgruppens anbefalinger hertil er at styrke initiativer der kan medvirke til, at flere borgere bliver i stand til at flytte fra døgntilbud til andre botilbud med støtte, herunder fx plejehjem.
- For at flere voksne med sindslidelse skal kunne klare at bo i andre botilbud med støtte, vil samarbejdet mellem behandlingspsykiatrien og de sociale tilbud være vigtige elementer. Der skal være fokus på at udvikle netværk og efterværn til at støtte den enkelte.
- Arbejdsgruppen har undersøgt muligheden for at skabe en større fleksibilitet mellem de forskellige typer af tilbud. Der findes allerede i dag mange fleksible støttemuligheder, både i behandlings- og socialpsykiatrien, fx støtte i eget hjem, tilbud om åben telefonrådgivning, opsøgende psykoseteams og Psykiatrisk Skadestue. Kendskabet til og koordinationen mellem de mange fleksible støttemuligheder bør forbedres. Her kan Tilbudsportalen blive et aktivt redskab hvad angår bo- som dagtilbud som ligger i andre kommuner – også udenfor Region Hovedstaden.
- Arbejdsgruppen har vurderet behovet for en justering af det faglige indhold til nye målgrupper indenfor den samlede målgruppe voksne med sindslidelse. Arbejdsgruppens anbefalinger er, at der bør arbejdes på at skabe bedre tilbud til bl.a. målgruppen sindslidende med dobbelt-diagnose.
- Med de opsøgende psykoseteam forventes, at der skabes kontakt til den sindslidende på et meget tidligere tidspunkt. Det betyder et midlertidigt pres på såvel behandlings- som sociale tilbud. Imidlertid forventes det, at den tidlige indsats vil betyde, at den enkeltes fremtidige behov for tilbud vil være af mindre indgribende karakter.

Arbejdsgruppens rapport har været drøftet i den administrative koordinationsgruppe vedr. rammeaftalen i møde den 14. maj 2007. Koordinationsgruppen finder, at rapporten er et godt grundlag for den videre udvikling på området og har bedt arbejdsgruppen om frem til 1. oktober 2007 at viderebearbejde følgende emner:

- udvikle redskaber til at skabe øget flow mellem tilbud, så ”tilsanding” i de tunge tilbud modvirkes og
- udvikle forslag til programforløb på tværs af sektorer, så det bliver tydeligt både for brugerne og tilbudene hvilke resultater, der forventes opnået gennem tilknytning til det enkelte tilbud og hvori et evt. efterfølgende tilbud kan bestå.

Koordinationsgruppen vil i oktober 2007 tage stilling til om og i givet fald, hvordan arbejdsgruppens forslag kan iværksættes.

Arbejdsgruppen vedr. tilbud til personer med funktionsnedsættelser inden for autismespektret.

Kommunerne i Region Hovedstaden og Regionen besluttede i forbindelse med indgåelsen af Rammeaftalen for 2007, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe, som skulle analysere behovet for sociale- og specialundervisningstilbud til voksne med forstyrrelser indenfor autismespektret, hvad angår borgere, der har behov for et specialiseret tilbud. Analysen er en del af Rammeaftalen for 2008, og den skal danne grundlag for aftaler om udvikling, tilpasning og eventuel etablering af nye støtteformer og tilbud til målgruppen.

Arbejdsgruppen har udsendt skema til kommunerne for at få et overblik over de aktuelle behov. Arbejdsgruppen anbefaler følgende:

Botilbud

- Botilbud etableres, således at indretningen ikke er til hinder for, at boligerne kan anvendes fleksibelt, og således at driften er rationel
- Botilbud etableres med en hensigtsmæssig størrelse, dvs. ikke under ca. 10 boliger i en samlet bebyggelse
- Boligerne etableres med større personlige boligarealer og mindre fællesarealer, hvis botilbudet er rammen om tilbud til bedre fungerende og ældre brugere
- Boligerne etableres med mindre personlige boligarealer og større fællesarealer, hvis botilbudet er rammen om tilbud til svagere fungerende og yngre beboere
- Etablering af opgangsfællesskaber med fast tilknyttede medarbejderteams
- Botilbudenes personalefaciliteter indrettes således at det giver mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af støttes, fx midlertidig døgndækning m.v.
- Selvstændighedstræningen tilrettelægges og gennemføres der, hvor brugerne bor, og i takt med at brugerne opnår flere kompetencer, nedtrappes støtten ud fra et princip om, at brugerne bliver boende, og medarbejderne flytter videre

Uddannelse og arbejde

- Etablering af mellemkommunal koordinering af tilbudene og af samarbejdet mellem Ungdomsuddannelsesrådgivningerne
- Etablering af kommunale eller tværkommunale støttekorps af uddannelses- og erhvervs- guider, der i samarbejde med de kommunale ungdoms uddannelsesvejledninger og jobcentres handicapkonsulenter medvirker til at støtte og fastholde brugerne i almene uddannelsesstilbud.

- Etablering af jobtræningsmuligheder og mentorordninger, samt job med løntilskud for borgere med førtidspension, således at de kan udnytte deres resterhvervsevne
- Nogle tilbud om beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud specialiserer sig gennem oprettelse af grupper til borgere med autismespekter-forstyrrelser

Fritid

- Etablering af ”interne” fritidstilbud i nogle botilbud
- Etablering af en ”pædagogisk ledsagerordning” hvor der tilrettelægges individuelle og alternative fritidstilbud med den enkelte bruger
- Eksisterende fritids- og aktivitetscentre, festivals- og musikarrangementer, der primært benyttes af f.eks. udviklingshæmmede, lukker op for målgruppen
- Etablering af særlige aktivitetscentre, klubber og fritidstilbud for målgruppen på tværs af flere kommuner, hvor f.eks. eksisterende fysiske rammer for dagtilbud, benyttes til fritidstilbud om aftenen.
- Igangsætning af netværks skabende aktiviteter for de brugere der bor i egen bolig
- Etablering af individuelt målrettet undervisningsforløb og folkeoplysende aktiviteter i et samarbejde mellem kommunerne og de private initiativtagere.

Andre indsatsområder:

- Etablering af tværgående og flerfaglige sammensatte teams, som består af ressourcepersoner/kompetence indehavere på området, som har til opgave at opbygge, udvikle og vedligeholde ekspertisen på området omkring voksne med forstyrrelser inden for autismespektret
- Etablering af tværkommunal vidensbank (VISO i lokalområdet) for udredningsmuligheder, så der ikke er afhængighed af få udbydere
- Etablering af fælles kommunale rekrutteringsindsatser for at løse de særlige rekrutteringsproblemer der er, hvad angår tiltrækning af personale til arbejdet med de svageste brugere.

Udover forslag til etablering af forskellige tilbud og foranstaltninger til borgere med autismespekter-forstyrrelser anbefaler arbejdsgruppen, at det aftales mellem kommunerne, hvordan borgere med behov for foranstaltninger og tilbud opgøres/registreres, således at kommunerne registrerer ens. Er det ikke tilfældet, er det vanskeligt at afdække, hvad det reelle behov for foranstaltninger er på området.

Arbejdsgruppens rapport har været drøftet i den administrative koordinationsgruppe vedr. rammeaftalen i møde den 14. maj 2007. Koordinationsgruppen finder, at rapporten er et godt grundlag for den videre udvikling på området og har bedt arbejdsgruppen om frem til 1. oktober 2007 at viderebearbejde følgende emner:

- model for en ensartet registrering i kommunerne af personer inden for autismespektret
- tydeliggøre specialiseringen/flexibiliteten i tilbudene til de enkelte målgrupper inden for spektret og
- konkretisering af indholdet i en tidlig indsats over for personer med forstyrrelser inden for autismespektret.

Koordinationsgruppen vil i oktober 2007 tage stilling til om og i givet fald, hvordan arbejdsgruppens forslag kan iværksættes.

Arbejdsgruppen vedr. erhvervet hjerneskade

I forbindelse med indgåelsen af Rammeaftalen for 2007 blev der nedsat en arbejdsgruppe, der skulle analysere behovet for tiltag på hjerneskadeområdet. Arbejdsgruppen har prioriteret at samle et statistisk materiale, der kan bidrage til at belyse problemstillinger og behov for tiltag på området. Målgruppen for arbejdsgruppens drøftelser og anbefalinger er personer i den erhvervsaktive alder med erhvervet hjerneskade (akut opstået).

Sammenfatning af arbejdsgruppen drøftelser og anbefalinger:

Differentierede og specialiserede tilbud.

- Arbejdsgruppen peger på, at der er behov for at tilbudene til målgruppen er *differentierede og specialiserede*. Den statistiske analyse viser, at antallet af personer i den erhvervsaktive alder med erhvervet hjerneskade – set i forhold til en enkelt kommune - ikke er stort. Samtidig er der tale om en meget uensartet gruppe, idet følgerne efter en hjerneskade ofte vil være komplekse og meget forskellige fra person til person – både med hensyn til sværhedsgrad, form og sociale følger virkninger.

Sikker identifikation af skaden.

- Der er behov for at sikre, at der i hvert enkelt tilfælde sker en *sikker identifikation* af den hjerneskadede og herefter en *grundig afdækning og udredning af alle skadens følger* – herunder særligt de kognitive (såkaldt skjulte) følger. En sådan udredning er en forudsætning for, at den rette indsats kan iværksættes. Det er væsentligt, at der i forbindelse med udredning og planlægning af det videre forløb sker inddragelse af specialiseret neurofaglig viden. Arbejdsgruppen anbefaler, at dette område gøres til genstand for en nærmere analyse (jf. anbefaling nr. 5).

Resultaterne af rehabilitering i eget hjem.

- Erfaringer viser, at man ved en tidlig, intensiv og specialiseret indsats, evt. i eget hjem, har gode muligheder for at sikre, at den hjerneskaderamte kan blive i eget hjem og/eller fastholde tilknytning til arbejdsmarkedet. Arbejdsgruppen anbefaler, at man er meget opmærksom på disse resultater. Det er samtidig arbejdsgruppens opfattelse, at der også fremover vil være behov for døgnbaserede bo- og botræningstilbud til den hårdest ramte gruppe.

Fælleskommunal hjerneskadeforum.

- Arbejdsgruppen anbefaler, at der etableres *et fælleskommunalt hjerneskadeforum*, der kan følge og drøfte udviklingen på området, styrke koordinationen på tværs af kommuner og region (herunder også sygehusene), tage initiativ til løbende beskrivelser og analyser af behov og problemstillinger på området samt sikre tværfaglig og tværsektoriel netværksdannelse.

Arbejdsgruppens rapport har været drøftet i den administrative koordinationsgruppe vedr. rammeaftalen i møde den 14. maj 2007. Koordinationsgruppen finder, at rapporten er et godt grundlag for den videre udvikling på området og har bedt arbejdsgruppen om frem til 1. oktober 2007 at viderebearbejde følgende emner:

- konkretisere opgaver og sammensætning for et fagligt netværk for medarbejdere der i kommunerne og behandlingstilbudene arbejder med personer med erhvervet hjerneskade

- forslag til et evt. regionalt hjerneskaedesamråd – forslag til opgaver, sammensætning og organisatorisk forankring og
- konkretisering af koblingen til træningsområdet under sundhedsaftalerne

Koordinationsgruppen vil i oktober 2007 tage stilling til om og i givet fald, hvordan arbejdsgruppens forslag kan iværksættes.

1.3 Vurdering af samarbejdet

Samarbejdet på området er præget af, at kommunerne først fra 1.1.2007 overtog det fulde myndigheds- og finansieringsansvar på området. Samtidig overtog de fleste kommuner en række hidtil amtsdrevne tilbud. Indkøringen af de nye opgaver og tilbud i den kommunale virksomhed har krævet mange kræfter og stort fokus.

Ikke mindst indkøringen af de nye betalingsadministrative rutiner – takstberegning, regningsudsendelse og regningshåndtering – har været belastende og er medio 2007 endnu ikke fuldt ud indkørt. De tidligere rent amtskommunalt finansierede opgaver vedr. specialundervisning og misbrugsbehandling har været svære at få greb om aktivitetsmæssigt og finansielt. Anvendelsen af abonnementsordninger i 2007 har været nødvendig, men ikke lettet erhvervelse af den fornødne kommunale indsigt med områderne.

Kommunerne giver udtryk for at samarbejdet om at finde plads til personer, der har brug for et særligt tilbud fungerer fornuftigt. Tidsforbruget til visitation og fremskaffelse af en relevant plads er ikke blevet mindre. Kommunerne giver samstemmende udtryk for, at der er ligeværdighed i anvisningen mellem kommunernes egne borgere og borgere fra andre kommuner. Vurderingen gælder således både køber- og sælgerkommuner. Enkelte kommuner giver dog udtryk for bekymring for, at det i fremtiden kan vise sig vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt med pladser til dækning af kommunens behov, hvis udbyderkommunerne i større grad målretter tilbudene mod opfyldelse af egne behov.

Den administrative koordinationsgruppe har holdt 6 møder siden vedtagelsen af rammeaftalen for 2007. Opgaverne har primært drejet sig om opfølgning på indeværende års rammeaftale, herunder igangsætning, styring og afrapportering af arbejdsgrupperne, samt om forberedelse af rammeaftalen for 2008.

1.4 Udnyttelse af tilbudene

Vurderingen er, at de tilbud der er en del af rammeaftalen for 2007 i de første 4 måneder benyttes efter forudsætningerne. Der har ikke været ønsker om ændring af kapaciteten på tilbudene. Det vurderes, at belægningen på tilbudene generelt er god og mindst svarer til de budgetterede forudsætninger.

Der er opmærksomhed på efterspørgselsudviklingen i forhold til den beskyttede beskæftigelse, servicelovens § 103, hvor der udtrykkes forventning om en lavere udnyttelse, idet individuelt beskyttet beskæftigelse vil mindske efterspørgslen. Der er øget efterspørgsel efter aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104. Tilbud der råder over begge typer pladser forventer gradvis konvertering til flere aktivitets- og samværstilbud.

På døgnområdet er der mange steder venteliste og vanskeligt at skaffe pladser. Dette vil nærmere blive omtalt i et senere afsnit om ventelister.

Der er en meget stor udnyttelse af aflastningstilbudene til børn og unge og der er efterspørgsel på yderligere kapacitet, ikke mindst til brugere inden for autismspektret. Det vil også blive behandlet nærmere i senere afsnit. Der er ikke længere venteliste til voksaflastning.

På hjerneskadeområdet er der konstateret et fald på ca. 50% af rådgivnings- og rehabiliteringsydelser i første halvår af 2007.

På misbrugsområdet angiver kommunerne en stærkt faldende efterspørgsel efter pladser til døgnbehandling. Aktiviteten på dagbehandling og de ambulante tilbud er svære at vurdere præcist ud fra kommunernes redegørelser. Behandlingstilbuddene i rammeaftalen melder dog generelt om fuld udnyttelse af kapaciteten.

For specialundervisning for voksne er der god efterspørgsel efter de egentlige skoletilbud til unge. For kommunikationscentrene ”skygger” abonnementsordningen i 2007 for en præcis vurdering af efterspørgslen.

Der skal laves en mere konkret og dækkende løbende opfølgning på udnyttelsen af de tilbud, der er omfattet af rammeaftalen. Det foreslås, at der fremover pr 1.1. og pr 1.7. laves en samlet opgørelse af belægningen og af ledige pladser på de enkelte tilbud.

1.5 Målsætninger og fokuspunkter for rammeaftale 2008

1.5.1 Benyttelse af sociale- og specialundervisningstilbud

Kommunerne i Region Hovedstaden har vedtaget en hensigtserklæring om fortsat brug af de eksisterende tilbud som før kommunalreformen. Hensigtserklæringen omfatter både ”kan”-institutioner og ”skal”-institutioner i 2007 og 2008.

Kommunerne er indstillet på at indgå betalingsaftaler om køb af pladser og andre ydelser, som tager hensyn til både ejer-kommuners og køber-kommuners behov for en vis økonomisk sikkerhed.

Kommunerne tilkendegiver, at behov for ændringer i forbrugsmønstret vil blive taget op over for de pågældende ejer-kommuner og med andre kommuner i Region Hovedstaden så tidligt som muligt i forbindelse med de indledende forberedelser af den årlige regionale rammeaftale. Ændringerne vil ske med hensyntagen til ejer-kommunernes muligheder for at tilpasse institutionen til ændrede behov.

Kommunerne i Region Hovedstaden tilkendegiver samtidig, at man ønsker at indgå et stærkt samarbejde om de sociale opgaver, de sociale institutioner og den vidtgående specialundervisning mellem alle kommuner i regionen. Dette omfatter dialog og samarbejde kommunerne imellem om

fremtidig planlægning og udvikling, som rækker ud over den konkrete planlægning, der skal indgå i rammeaftalen.

Kommunerne ønsker at skabe et stærkt fagligt netværk for at sikre den faglige udvikling på områderne. Det forventes, at kommuner med særlig interesse for udvikling på et givet område vil påtage sig ”tovholder funktionen”.

Kommunerne har indledt et arbejde med de styringsmæssige udfordringer området står overfor, hvor der skal balanceres mellem kommunalreformens krav til den fortsatte udvikling af lokale tilbud på den ene side og fortsat høj faglighed i tilbudene og udstrakt hensyntagen til målgruppernes særlige vilkår og hensyn på den anden side. Arbejdet forventes afsluttet i løbet af 2007.

1.5.2 Bred, fleksibel og tilpasset tilbudsvifte

Der ønskes fortsat en bred vifte af tilbud med tilpasset fagligt indhold. Tilbudene skal indgå i en dynamisk udvikling i takt med udviklingen i behov, efterspørgsel og nye tilbudstyper. Det fordrer et tæt samarbejde mellem driftsherrerne at sikre koordinering af tilbudsviften. Omvendt skønnes det at ville lette visitation og anvisning betydeligt, hvis det sikres at tilbudene komplementerer hinanden.

Dialogen med kommunerne i forbindelse med udarbejdelsen af rammeaftalen for 2008 viser, at mange kommuner overvejer synergieffekterne mellem de fra amterne overtagne tilbud og kommunens øvrige tilbud til personer med særlige behov. Det kan medføre, at tilbud til kommunens borgere fremover i større omfang vil blive givet på kommunens egne foranstaltninger. Kommunerne ønsker generelt at bevare specialiserede tilbud til særlige målgrupper.

Der er behov for, at kommunerne tidligt orienterer hinanden om ændringer af eksisterende tilbud og oprettelse af nye tilbud. Det er administrativt aftalt med kommunerne, at der i forbindelse med udarbejdelsen af de kommunale redegørelser forud for kommende års rammeaftaler mere eksplicit skal spørges til de enkelte kommuner planer både på kort og lidt længere sigt.

1.5.3 Overgangen fra børne- og ungetilbud til voksentilbud

Det kan konstateres, at det fortsat er vanskeligt at sikre relevante botilbud til de unge voksne med handicap, der er placeret på en børneinstitution og som bliver 18 år. Det betyder dels at de forbliver på tilbudet længere end hensigtsmæssigt, dels at institutionerne ikke kan modtage nye børn, hvorved der opstår venteliste. Der foreslås gjort en særlig indsats for at sikre rettidig overflytning af 18-årige til relevant voksentilbud. Det forudsætter, at det konkretiseres, hvilke fremtidige behov de unge har og at der skabes kapacitetsmæssig rummelighed i relevante eksisterende voksentilbud.

1.5.4 Større gennemsigtighed herunder synlighed om ventelister

Der er behov for større fælles overblik over anvendelsen af tilbudene, ledige pladser, ventelister samt kommunernes overvejelser om justering af tilbudenes kapacitet, målgruppe og indhold.

Kommunerne overvejer, om der er behov for fælles spilleregler om opgørelse af ledig kapacitet og ventelister. Det forhold, at den enkelte bruger kan være skrevet på venteliste til flere tilbud samtidig eller har et tilbud, men ønsker et andet, giver betydelig usikkerhed om, hvor stor den reelle venteliste er. Herudover er der ikke procedurer, der sikrer, at borgeren slettes fra ventelisterne, når vedkommende har fået en tilfredsstillende plads.

Det foreslås, at den administrative koordinationsgruppe bearbejder problemstillingen og kommer med forslag til indarbejdelse i rammeaftalen for 2009.

1.5.5 Udarbejdelse af synlig proces og skabelon for visitation

Det er handlekommunen, der visiterer og dermed har retten til at vælge et tilbud for borgeren. Det er imidlertid tilbudet og den kommune, hvor tilbudet er beliggende, der vurderer om de faglige krav for opholdet kan opfyldes, og dermed afgør om borgeren kan rummes inden for tilbudets målgruppe. For regionsdrevne tilbud vurderer regionen, om borgeren passer ind i tilbuddets målgruppe. Det er vigtigt, at borgeren gøres opmærksom på denne dobbelte vurdering af placeringen, ligeså snart placering i et tilbud uden for handlekommunen overvejes.

Ensartet visitation bør understøttes ved brug af fælles sprog for beskrivelsen af borgerne, anvendelse af ensartet visitationsskema og ensartet terminologi i forbindelse med udfærdigelse af skema. Hermed lettes visitation og anvisning i overensstemmelse med beskrivelserne i tilbudsportalen og rammeaftalens beskrivelse af målgrupper og tilbudstyper.

Det foreslås, at den administrative koordinationsgruppe tilrettelægger en åben proces for den videre bearbejdning af problemstillingen videre frem til næste rammeaftale.

1.5.6 Spilleregler for kommunernes overtagelse af regionale tilbud

I henhold til reglerne i § 186 i lov om social service kan beliggenhedskommunen anmode om at overtage regionsdrevne sociale tilbud. Når kommunen fremsætter en sådan anmodning påhviler det regionen i henhold til Socialministeriets bekendtgørelse nr. 782 af 6. juli.2006 at fremkomme med overtagelsesvilkårene.

Af hensyn til overholdelse af varslingsreglerne i forhold til berørte medarbejdere, en hensigtsmæssig driftstilrettelæggelse og gennemførelse af en god overdragelsesproces foreslås, at det i rammeaftalen fastlægges at overtagelse normalt sker ved et årsskifte og at kommunens anmodning om overtagelse senest fremsættes 1.januar året før overtagelsen og gerne i forbindelse med kommunens godkendelse af rammeaftalen for året før overtagelsen. Anmodning til Regionen om

overtagelse forudsættes behandlet i kommunalbestyrelse/byråd inden regionen udarbejder det konkrete overtagelsestilbud. Varsling af medarbejdere kan først bindende ske på grundlag af den endelige aftale mellem kommunalbestyrelse/byråd og Regionsrådet om overtagelsen.

1.5.7 Brugerinddragelse og samarbejde med brugerorganisationer om rammeaftalen

Brugerinddragelse er central for den fortsatte udvikling af området og efterlevelse af servicelovens forudsætninger om individualisering af tilbud og indsats. Inddragelsen bør imidlertid ske under hensyn til, at målgrupperne har forskellige behov og muligheder i relation til brugerinddragelse.

Kommunerne fastlægger retningslinier for den generelle brugerinddragelse. Den enkelte kommune og regionen er som driftsherre ansvarlig for udarbejdelse af konkrete initiativer i forbindelse med brugerinddragelsen på det enkelte tilbud

Det foreslås, at der i 1. kvartal 2008 afholdes en konference med deltagelse af de kommunale handicapråd, handicap- og brugerorganisationer, kommunalbestyrelser, Regionsråd og andre interesserede om udvikling af brugerinddragelse i forbindelse med udarbejdelse af rammeaftalen for 2009.

1.5.8 Kvalitetsudvikling

Kvalitetsudvikling er et centralt fokuspunkt for de kommende års udvikling af de sociale tilbud. Det foreslås, at emnet tages op generelt, når kravene i regeringens kvalitetsreform er kendt.

1.5.9 Faglige krav til tilbudenes indhold og kvalitet

Kommunerne har i deres redegørelser haft fokus på efterspørgsel og udbud af pladser. Kun få kommuner har beskrevet forventninger og krav til tilbudenes indhold og kvalitet.

På sekretariatets besøgsrunde i kommunerne har mange kommuner tilkendegivet, at de som i Rammeaftale for 2007 forudsætter, at den hidtidige kvalitet skal opretholdes med en indbygget fortsat kvalitetsudvikling inden for rammerne af det hidtidige udgiftsniveau. Kommunerne lægger afgørende vægt på, at der ikke sker udgiftsopdrift, som følge af nye kvalitetskrav.

De fleste kommuner giver udtryk for, at de generelle krav til tilbudene, som de blev beskrevet i Rammeaftalen for 2007, er "selvfølgeligheder", hvorfor de ikke har fundet det relevant at udfylde "tekstboksene" i skabelonen til Redegørelsen.

Flere kommuner angiver, at de forventer at tilbudenes indhold og ydelser vil være beskrevet i Tilbudsportalen.

Mange kommuner ønsker, at tilbudene er mere rummelige i forhold til brugere, eksempelvis med en voldsom adfærd, en dobbeltdiagnose eller massive fysiske handicaps.

Nogle kommuner ønsker større fokus på brugernes selvbestemmelsesret og indflydelse på hverdagen. I den forbindelse er det også nævnt at brugerne bør støttes i socialt samvær med hinanden og mulighed for at danne sociale netværk primært udenfor tilbudet.

1.5.10. Dokumentation

For at lette arbejdet med vurderingen af sammenhængen mellem de enkelte personers behov, de ydelser tilbudene leverer og udgiften til indsatsen, er det ønskeligt, at der udvikles fælles standarder for dokumentation af dette. Denne dokumentation bør bygge på en fælles accepteret standard for beskrivelse af borgerens funktionsnedsættelser, og dermed give et grundlag for en ensartet vurdering af indsatsbehovet. Dokumentationen bør tilrettelægges, så den kan anvendes i dialogen mellem kommune og behandlings-/botilbud om de mål der skal opnås, og muliggøre en vurdering af effekten af indsatsen. Udvikling af dokumentationen skal også ses i sammenhæng med forslaget om at skabe en ensartet skabelon for visitation, jfr. pkt.1.5.5.

I tilbudsportalen bør der indlægges så præcise oplysninger som muligt om hvilke beboere/brugere, det enkelte tilbud kan modtage, og hvilken indsats, der kan forventes ydet. En fælles landsdækkende dokumentationsstandard vil være ønskelig.

På specialundervisningsområdet skal fokus i dokumentationen lægges på målsætninger, kvalitetskriterier og evaluering, som grundlag af den videre udvikling på området.

Heller ikke denne opgave har fundet sin løsning. Udviklingsopgaven foreslås derfor videreført i rammeaftalen for 2008.

1.5.11. Tilsyn

Det er op til den enkelte driftsherre inden for lovens rammer at tilrettelægge det generelle tilsyn med det enkelte tilbud.

Der er behov for, at tilsynsrapporter vedr. de enkelte tilbud bliver let tilgængelige. Det foreslås, at alle tilsynsrapporter senest 1 måned efter endelig færdiggørelse lægges både på driftsherrens hjemmeside og på tilbudets hjemmeside, såfremt tilbudet har selvstændig hjemmeside.

Det er endvidere ønskeligt, at tilsynsrapporter også bliver tilgængelige på tilbudsportalen, så oplysningerne kan indgå i vurderingen af tilbud i forbindelse med visitationen.

1.5.12. Samråd og tilsyn med domfældte udviklingshæmmede

Anklagemyndigheden efterlyser genetablering af de tidligere samråd vedr. kriminelle udviklingshæmmede for at skabe et bredere rådgivningsforum. Samtidig er der behov for at støtte de enkelte kommuner i tilsynsopgaven i forhold til de få, men ofte meget svære tilsynssager i forhold til udviklingshæmmede, der har fået dom til behandling eller anbringelse.

Det er for tiden uklart, hvilken rolle VISO vil påtage sig på dette felt.

Den administrative styregruppe vil tage problemstillingen op og vurdere om den standard for tilsynsopgaven som Netværk om Domfældte Udviklingshæmmede har udarbejdet er tilstrækkelig. Der skal ligeledes tages stilling til, om der er behov for etablering af et fagligt netværk for de personer, der har denne tilsynsopgave.

2. Vilkår, hvorunder rammeaftalen gælder

2.1. Tilbud omfattet af rammeaftalen

Rammeaftalen skal give et præcis og entydigt billede af, hvad aftalen omfatter.

Bilag 1 indeholder en detaljeret oversigt over alle tilbud, der indgår i rammeaftalen med angivelse af navn, driftsherre, målgruppe, pladstal og takst for 2008. I bilaget er også anført de tilbud, som ikke er omfattet af rammeaftalen, men som kommunerne har ønsket at lade indgå. Kommunernes begrundelse er, at de indgår i den samlede regionale forsyning med specialiserede tilbud og kommunerne budgetterer med salg af pladser til andre kommuner.

Rammeaftalen skal sikre, at der er den fornødne balance mellem kommunernes efterspørgsel som udtrykt ved de indsendte redegørelser og den foreslåede kapacitet i 2008. Alle kommuner har indsendt redegørelse, der muliggør en rimelig vurdering af balancen mellem efterspørgsel og kapacitet.

I kapitel 3 er der nærmere redegjort for kommunernes redegørelser og balancen mellem efterspørgsel og kapacitet. I det følgende redegøres for den kapacitet, der stilles til rådighed, og sammenhængen til ventelisterne.

2.1.1 Børn og unge med handicap eller sindslidelse

§ 32 specialbørnehave

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	129	168
- uden for rammeaftale	23	0
Regionsdrevne pladser	20	20
Samlet kapacitet	172	188

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes, at fire tilbud udenfor aftalen i 2007 er kommet med i 2008 og udvidelse af pladstallet på et tilbud i 2008.

De børn, der står på venteliste, forventes i de allerfleste tilfælde at få tilbudt plads i løbet af sommeren 2007.

§ 36 klubtilbud

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	189	271
- uden for rammeaftale		
Regionsdrevne pladser	0	0
Samlet kapacitet	189	271

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes, at der er kommet flere tilbud med mange pladser og typer af tilbud, herunder ferie- og lørdagspladser ind i aftalen. Der er desuden pladstalsændring på et tilbud, hvor det alene er fritidshjemspladserne, der indgår i oversigten.

Der er 4 personer på venteliste til klubtilbud, hvoraf 1 forventes at få tilbud i 2007.

§ 67 stk.2. Døgntilbud til børn og unge med handicap.

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	96	87
- uden for rammeaftale		26
Regionsdrevne pladser	36	36
Samlet kapacitet	132	149

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes, at to tilbud ikke indgik i aftalen for 2007 og der er pladstalsændring på et tilbud, hvor 6 pladser er med under tilbud for voksne.

Der står 45 børn på venteliste, hvoraf 19 forventes at få tilbud i 2007.

§ 67 stk. 2 aflastning

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	68	74
- uden for rammeaftale		20
Regionsdrevne pladser	2	2
Samlet kapacitet	70	96

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes, at der er kommet tre tilbud med hos kommunerne.

Der står 63 børn på venteliste til aflastning, hvoraf 23 forventes at få tilbud i 2007.

§ 67 stk. 3 sikrede afdelinger.

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	0	0
- uden for rammeaftale		16
Regionsdrevne pladser	26	26
Samlet kapacitet	26	42

Ændringen i pladsopgørelsen er ikke udtryk for en egentlig kapacitetsændring, blot at Københavns Kommunes tilbud er med i 2008.

Meldingerne fra kommunerunden har været, at der stor usikkerhed omkring vurdering af behovet for pladser. Det skyldes, at de fleste kommuner kun benytter 0-1 fuldtidsplads om året.

Der er lidt større efterspørgsel end udbud af pladser. Det skyldes primært, at kommunerne ikke kan få opfyldt deres ønske om pædagogisk psykologiske undersøgelser på de sikrede afdelinger, da surrogatfængsling af unge lægger beslag på stort set alle pladser.

Der pågår overvejelser om forøgelse af kapaciteten af sikrede pladser på landsplan. Nye pladser forventes ikke umiddelbart placeret inden for regionens geografiske område.

§ 67 stk. 2. Døgntilbud til børn og unge med sindslidelser.

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	8	8
- uden for rammeaftale		
Regionsdrevne pladser	50	50
Samlet kapacitet	58	58

Der er ingen ændringer i pladstallene.

Der bliver udbudt ca. 30 pladser mere end der forventes efterspurgt. Dette tilskrives usikkerhed omkring gruppering af brugere i grupperne – autisme/handicap/sindslidende. Behandlingshjemmet Nødebogård er grupperet som tilbud til børn og unge med sindslidelse. En række kommuner kan have opfattet det anderledes.

Der står 4 børn på venteliste, hvoraf en forventes at kunne få et tilbud i løbet af 2007. Der er efterspørgsel efter yderligere pladser og ydelser fra Nødebogård.

2.1.2 Voksne med handicap

§ 103 beskyttet beskæftigelse

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	653	666
- uden for rammeaftale	0	139
Regionsdrevne pladser	244	195
Samlet kapacitet	897	1000

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes pladstalsændring både i de regionale og de kommunale tilbud. Desuden er der kommet tilbud med i aftalen for 2008, som ikke var med i 2007.

Der står 31 personer på venteliste, hvoraf 12 forventes at få tilbud i 2007.

§ 104 aktivitet og samværstilbud

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	995	1360
- uden for rammeaftale	0	569
Regionsdrevne pladser	66	66
Samlet kapacitet	1061	1995

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes de tilbud kommunerne har ønsket at få synliggjort i aftalen for 2008. Det store antal pladser kommer især fra tilbud i Københavns Kommune.

Der står 52 personer på venteliste, hvoraf 19 forventes at få tilbud i 2007. Der pågår overvejelser i Gribskov Kommune om etablering af yderligere pladser fra 2009 for psykisk udviklingshæmmede borgere.

§ 107 Midlertidige døgntilbud til voksne med handicap.

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	70	171
- uden for rammeaftale	0	244
Regionsdrevne pladser	7	0
Samlet kapacitet	77	415

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes de tilbud kommunerne har ønsket skulle synliggøres i rammeaftalen for 2008, herunder især pladser fra Københavns Kommune.

Der står 69 personer på venteliste, hvoraf 16 forventes at få tilbud i 2007. 37 personer på ventelisten kommer fra Københavns Kommune.

§ 107 Midlertidige døgntilbud til voksne med handicap - aflastning.

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	27	29
- uden for rammeaftale	0	25
Regionsdrevne pladser	2	2
Samlet kapacitet	29	56

Der er 17 personer på venteliste til aflastning, hvoraf 6 forventes at få tilbud i 2007. Ændring af visitationen har medført, at der ikke længere er venteliste til aflastningstilbuddet til voksne i Ballerup.

§ 108. Varige botilbud til voksne med handicap.

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	1088	1205
- uden for rammeaftale	0	780
Regionsdrevne pladser	423	393
Samlet kapacitet	1511	2378

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes flere forhold:

I Regionen er et tilbud blevet nedlagt. Erstatningsbyggeri indgår som kommunale tilbud i 2008. Herlev, Egedal og Gribskov har eller vil overtage driften af de nye tilbud ved ibrugtagningen.

I Regionen er etableret et nyt tilbud til personer med autisme i Lyngby.

Desuden har kommunerne ønsket en række tilbud synliggjort i aftalen, herunder navnlig mange tilbud fra Københavns Kommune.

Der står 237 personer på venteliste, hvoraf 25 forventes at få tilbud i 2007. 78 personer på ventelisten kommer fra Københavns Kommune.

2.1.3 Voksne med sindslidelser

§ 103 beskyttet beskæftigelse

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	75	87
- uden for rammeaftale	0	100
Regionsdrevne pladser	38	38
Samlet kapacitet	113	225

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes de tilbud, kommunerne har ønsket synliggjort i aftalen for 2008. Det drejer sig om 112 pladser.

Der står ingen personer på venteliste.

§ 104 aktivitet og samværstilbud

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	12	312
- uden for rammeaftale		3080
Regionsdrevne pladser	37	37
Samlet kapacitet	49	3429

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 hænger sammen med, at kommuner har synliggjort en del tilbud, herunder har Københavns Kommune ladet værestederne tælle med, hvilket omfatter 3.000 brugere. Der er ikke sket omregning til helårspladser.

Der står ingen på venteliste.

§ 107 Midlertidige døgntilbud til voksne med sindslidelser.

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	24	60
- uden for rammeaftale	0	110
Regionsdrevne pladser	29	29
Samlet kapacitet	53	199

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes udover en justering af pladstallet på et tilbud i regionen, at kommuner har meldt 10 tilbud ind i aftalen

Der står 106 personer på venteliste, hvoraf 32 forventes at få tilbud i 2007. 77 personer på ventelisten kommer fra Københavns Kommune.

§ 108 Længerevarende døgntilbud til voksne med sindslidelser.

	Rammeaftale 2007	Rammeaftale 2008
Kommunalt drevne pladser		
- inden for rammeaftalen	366	380
- uden for rammeaftale	0	837
Regionsdrevne pladser	190	179
Samlet kapacitet	556	1396

Ændringen i pladstallet fra 2007 til 2008 skyldes dels mindre kapacitetsændringer, dels at en række tilbud er synliggjort ind i aftalen for 2008.

Der står 173 personer på venteliste, hvoraf 12 forventes at få tilbud i 2007. 120 personer på ventelisten kommer fra Københavns Kommune. Ventelisten omtales også i rapporten fra arbejdsgruppen vedr. sindslidende med 183 personer på venteliste til døgntilbud. I arbejdsgruppens materiale indgår flere kommuner end i ovennævnte tal, herunder Københavns Kommune.

2.1.4 Misbrug, forsorgshjem og krisecentre

Misbrugsindsatsen omfatter her alene den sociale indsats efter lov om social service. Forsorgshjem omfatter indsatsen over for hjemløse og krisecentre omfatter kvinder, der har været udsat for vold eller trusler om vold og tvang.

Tilbudene på disse områder har hidtil været drevet af amterne, og brugerne var kun i begrænset omfang kendt i det kommunale sociale servicesystem. Endvidere er området kendetegnet af principper, som er fremmede for andre dele af den sociale indsats

- ret for borgeren til selv at møde op på tilbudet
- ret til anonymitet for så vidt angår alkoholbehandling
- behandlingsgaranti
- tilbuddene har selv haft visitationsretten.

Der foreligger således alene sikre oplysninger om kapaciteten og kommunernes hidtidige forbrug på stofmisbrugsområdet.

Kommunernes behovsindmeldinger er fortsat behæftet med væsentlig usikkerhed, da de enkelte kommuner endnu ikke har kunnet vurdere deres fremtidige forbrug.

Det foreslås, at den eksisterende kapacitet videreføres i 2008, og året anvendes til at få overblik over den fremtidige behovsvurdering.

2.1.5 Specialundervisning for voksne

Tilbudene omfatter specialundervisning for:

- voksne med generelle funktionsnedsættelser, herunder den særlige ungdomsuddannelse som overbygning på specialundervisningen til skolebørn,
- voksne med specifikke funktionsnedsættelser, herunder værkstedsundervisning,
- sindslidelser og erhvervede hjerneskader/sen-hjerneskader, samt
- specialundervisning til høre-, syns- og talehandicappede/kommunikationscentre.

Undervisningen har hidtil været udbudt og finansieret af amterne efter det konkrete undervisningsbehov, der har kunnet konstateres. Undervisningsinstitutionerne har typisk selv stået for visitation ud fra de landsdækkende regler og lokalt fastsatte supplerende prioriteringer. Dette har været naturligt og praktisk, idet en meget stor del af undervisningen målt i forhold til antallet af involverede borgere har et meget kort forløb på mellem 1-3 lektioner. Undervisningen har her typisk karakter af rådgivning og instruktion. For de egentlige undervisningsforløb sker visitationen i samarbejde mellem kommune og uddannelsessted.

Kommunernes behovsvurderinger er præget af, at der endnu ikke er tilstrækkeligt kendskab til området og statistikken på området er ikke færdigudviklet, så den svarer til kommunernes planlægningsbehov.

Det foreslås derfor, at kapaciteten videreføres i 2008, og der udvikles hensigtsmæssige visitations- og rapporteringssystemer, der afvejer borgernes behov for ubureaukratisk adgang til de korte undervisningsforløb og hensynet til kommunernes behov for økonomistyring. Der bør sættes fokus på målsætninger, kvalitetskriterier og principper for evaluering som grundlag for samarbejdet på området.

I kapitel 3 beskrives indholdet i kommunernes efterspørgsel og ventelisterne mere detaljeret, ligesom der gives en sammenfattende redegørelse for sammenhængen mellem den udbudte kapacitet og kommunernes efterspørgsel i lyset af redegørelser og ventelisteoplysninger.

2.2 Styrings- og administrative principper

2.2.1 Takstberegning

Som led i kommunalreformen overtog kommunerne en række amtsinstitutioner på det sociale område og inden for specialundervisningsområdet pr. 1. januar 2007. De resterende amtsinstitutioner blev overtaget af Region Hovedstaden. Udgifterne til drift af institutionerne finansieres af de benyttende kommuner gennem takstbetaling, og skal hvile i sig selv.

Kommunerne har med deltagelse af repræsentanter fra Region Hovedstaden udarbejdet forslag til takstmodel, der foreslås lagt til grund for takstberegningen af samtlige tilbud omfattet af rammeaftalen.

Målet med takstmodellen er:

- at sikre driftsherrerne, kommuner og region, fuld finansiering af institutionsdriften,
- at sikre en økonomisk og effektiv drift i institutionerne,
- at minimere den økonomiske risiko for både driftsherren, og de kommuner der efterspørger pladser samt
- at sikre gennemsigtighed og enkel administration.

Takstmodellen tager udgangspunkt i-, og opfylder de krav til takstberegningen, der er i bekendtgørelserne om rammeaftaler på det sociale område, det almene ældreboligområde og specialundervisningsområdet. Såfremt Socialministeriet kommer med en særlig bekendtgørelse, der fastsætter nærmere regler for takstberegningen, må den foreliggende takstmodel tilpasses kravene heri.

Takstmodellen etablerer en klar skillelinie mellem direkte omkostninger, der omfatter alle de udgifter som direkte er budgetteret på institutionen eller som entydigt kan henføres til institutionen, og indirekte omkostninger, der omfatter de udgifter og indtægter, som er budgetteret i regionen / kommunen, og som er nødvendige for driften af institutionen. Det er udgifter, som ikke meningsfyldt kan fordeles til den enkelte institution ved årets start. Herudover skal de beregnedede omkostninger til tjenestemandspension, forrentning og afskrivning indgå i takstberegningen. Takstgrundlaget er summen af disse 3 udgiftsposter minus indtægter fra beboerbetaling og produktionsindtægter.

Det foreslås, at følgende beregningsprincipper indeholdt i takstmodellen godkendes:

- der fastsættes en fast procentsats i 2008 for alle de indirekte omkostninger på 10% af de direkte omkostninger. Procentsatsen for de regionsdrevne institutioner vil blive fastlagt under hensynstagen til "hvile-i-sig-selv"-princippet og maksimalt udgøre 10%.
- bidraget til tjenestemandspensioner fastsættes til 18 % af lønsummen til tjenestemænd
- afskrivninger sker med udgangspunkt i de fra amterne overførte værdier, med anvendelse af den enkelte kommunes hidtidige regnskabspraksis og at aktiver, der anskaffes over institutionens driftsbudget straks-afskrives og
- forrentning af aktiverne sker med renten på et 20-årigt fast forrentet lån i Kommunekredit.

I takstberegningen foreslås anvendt følgende områdebestemte belægningsprocenter:

Botilbud: Gennemsnitstakst baseret på en belægningsprocent på 95 %.

Institutioner med aflastnings- og akutpladser: Gennemsnitstakst baseret på en vejledende belægningsprocent på 85.

Beskæftigelsestilbud: Differentieret takst baseret på en belægningsprocent på 90.

Specialundervisning: *Børn*: Differentieret takst baseret på en belægningsprocent på 95.

Voksne: Takstberegning eller ”Abonnementsordning” med gennemsnitstakst pr. bruger baseret på forbruget året før.

Krise- og misbrugscentre: Takstbetaling eller ”abonnementsordning” med en gennemsnitstakst pr. bruger baseret på forbruget året før.

Rådgivnings- og støtteydelse leveret af de enkelte institutioner foreslås at ske med udgangspunkt i de hidtidigt aftalte priser i medfinansieringssager med tillæg af indirekte omkostninger. Det vil indebære en timesats pr. brugerleveret time på 459 kr. for pædagoger og terapeuter og 516 kr. for sygeplejersker. Der er behov for en regulering af beløbet som led i den almindelige takstberegning.

Tandlægeydelser takstfastsættes ud fra et omkostningsdækningsprincip beregnet ud fra de generelle principper i takstmodellen.

Ydelser fra Falck Hjælpemidler A/S i Allerød betales efter konkret forbrug. Ydelser fra Hjælpe-middelcentralen i Rødovre betales i 2007 og 2008 efter en særlig abonnementsordning. Der forventes indført delvist ydelsesbaseret takstbetaling fra 2009.

Taksterne beregnes efter principperne i ”Den fælleskommunale takstaf-tale”. Den ” fælleskom-munale takstaf-tale” samt en takstoversigt vil senere blive vedlagt som bilag til rammeaftalen. (Taksterne er endnu ikke færdigberegnet).

Takstberegningen for de regionsdrevne tilbud følger principperne i den fælleskommunale takstaf-tale. Dog er de indirekte omkostninger beregnet konkret og holder sig inden for rammerne af den kommunalt aftalte maksimale overhead-procent.

2.2.2 Afregningsprincipper

Betalingsbetingelsen er for alle tilbud månedsvist forud pr. den 10. i måneden.

Der er fastlagt følgende opsigelsesvarsler:

- sociale tilbud løbende måned plus 30 dage
- aflastning, afbud for bestilt plads senest 14 dage før
- specialundervisning, børn løbende måned plus 90 dage
- specialundervisning, voksne: opsigelse tidligst pr. 1. januar 2009
- krise- og misbrugscentre: opsigelse tidligst pr. 1. januar 2009

Der sker alene efterregulering i forhold til afvigelser i belægningsprocent som fastlagt i ”Den fælleskommunale takstafale”.

Regningerne skal være udformet, så de umiddelbart kan sammenholdes med betalingsaftalen og være egnet til e-fakturering.

Den enkelte driftsherres revision følger op på, at ydelserne er leveret, prissat og afregnet som forudsat.

2.2.3 Håndtering af behov for ændret indsats

Det forudsættes, at der ved optagelse i et socialt tilbud foreligger en dækkende beskrivelse af den pågældende borgers behov for bistand, støtte og omsorg samt en plan for kommunens forventninger til indsatsen.

Hvor sådanne beskrivelser ikke foreligger, eller hvor der sker væsentlige og længerevarende ændringer i personens behov for indsats, som ikke kan rummes inden for tilbudets rammer, kan tilbudet kræve indsatsen revurderet. Revurderingen sker på grundlag af en nærmere aftalt dokumentationsstandard, jf. den fremadrettede perspektivdel vedrørende dokumentation. Som eksempel på en sådan standard kan nævnes den internationale klassifikation af funktionsnedsættelser (ICF udviklet af WHO). Såfremt der som led i visitationen, jfr. pkt.1.5.5, aftales et ”fælles sprog”, anvendes det også ved vurdering af behov for ændret indsats.

2.2.4 Håndtering af akut opståede situationer

Med kommunalreformen er det fulde myndighedsansvar samlet hos kommunerne. Det er således kommunens ansvar, at der findes en løsning, også på akutte opgaver.

På handicapområdet vil behovet for akutanbringelser være beskedent, da de fleste behov for indsats er kendt i god tid, inden det bliver akut. Det er som oftest kun akut bortfald af omsorgspersoner, der nødvendiggør uforudset anbringelse. I forhold til personer med sindslidelser og erhvervet hjerneskade vil der ligeledes normalt være en rimelig varslingsperiode til at etablere den nødvendige sociale indsats.

Med kommunens overtagelse af en række tilbud og det fulde myndighedsansvar vil kommunens eget beredskab til at løse akutte situationer blive større, da også kommunens generelle beredskab for ældre og svagelige står til rådighed i en akut fase.

Det er en fælles forpligtelse, for alle relevante driftsherrer, at medvirke til at finde løsninger i de relativt få tilfælde, hvor kommunens eget beredskab ikke slår til, herunder udlåne relevant støttepersonale midlertidigt til opgaveløsning i borgerens hjem eller på kommunalt tilbud.

Den enkelte kommune kan anmode regionen om at deltage i løsning af akutte opgaver. Opgaveløsningen aftales og prissættes særskilt ud fra principperne i den generelle takstmodel.

I håndteringen indgår også anvendelse af aflastningstilbud og merindskrivning på de botilbud, hvor der er fysisk mulighed herfor. Der ønskes ikke etableret yderligere særskilt akuttilbud.

2.2.5 Håndtering af ventelister

Med rammeaftalen er der søgt etableret en rimelig balance mellem udbudet af pladser og den forventede efterspørgsel. Dimensioneringen af kapaciteten er af økonomiske grunde sket, så tomme pladser undgås.

Der er særligt fokus på ventelister til døgntilbud og aflastning. For de øvrige tilbud er muligheden normalt større for en fleksibel indskrivning i takt med udviklingen i efterspørgslen. Der forventes også fremover en rimelig bevægelse i ventelisten og det vurderes, at der ikke er behov for etablering af en fælles ventelisteadministration.

Det er den enkelte kommunes ansvar at håndtere venteliste-problemstillingen.

Da tilbudsportalen ikke registrerer, hvorvidt der er ledig kapacitet på et tilbud, er der behov for en aftale om, hvorledes ledige pladser synliggøres.

Det bør ligeledes synliggøres om visitationen/anvisningen sker på institutionen eller centralt i kommunen/regionen.

2.2.6 Forpligtelse til løbende ressource- og kapacitetstilpasning

For at sikre at de udmeldte takster holder, har såvel det enkelte tilbud som den enkelte driftsherre, en forpligtelse til løbende at tilpasse kapacitet og ressourceforbrug til den aktuelle efterspørgsel efter pladser og ydelser.

Tilbudenes økonomistyring henstilles gjort aktivitetsafhængig.

Pladser, der efter annoncering ikke har kunnet belægges inden for en periode på 3 måneder, kan umiddelbart nedlægges eller aftales anvendt til andet formål, hvis andet ikke taler imod.

Det er foreslået, at der 2 gange årligt henholdsvis 1/7 og 1/1 laves en opfølgning på benyttelsen af tilbudene i rammeaftalen. Opfølgningen skal sigte på at afdække om pladserne benyttes, vise ledige pladser / merindskrivning, samt indeholde en kort vurdering af om tilbudene benyttes som forudsat.

2.2.7 Visitation til Kommunikationscentre i regionen (tale-, høre-, syns- og kommunikationsinstitutter)

Kommunerne ønsker med virkning fra 1. januar 2008 at kommunikationscentre overgår fra abonnementsbetaling til betaling efter faktisk forbrug. Der er derfor i dialog med centrene og kommunerne udviklet følgende forslag til model for visitation til ydelser leveret af kommunikationscentre i regionen. Modellen forudsættes konkretiseret i et samarbejde mellem centrene, driftsherrer og repræsentanter for benyttelseskommunerne. Modellen kan justeres i forbindelse med rammeaftalen for 2009 og revurderes i forbindelse med aftalen for 2010, hvor den har virket et helt år.

For at give borgerne en fri, lige og ubureaukratisk adgang til ydelser leveret af kommunikationscentre i regionen fastlægges følgende visitationsgang:

1. Borgere med behov for bistand på syns-, tale- og høreområdet henvender sig til et kommunikationscenter
2. Centret vurderer om borgeren falder inden for målgruppen, som beskrevet i dets målgruppe- og ydelsesbeskrivelse. Falder borgeren inden for målgruppen iværksættes umiddelbart den fornødne udredning. Hører borgeren naturligt til et andet center, henvises hertil.
3. Resultater udredningen i behov for en kortvarig indsats, defineret som maks. 5 lektioner/konsultationer eller undervisning til en maksimal pris på 7.500 kr. pr forløb orienteres kommunen om iværksættelse af aktiviteten. Iværksættelse af ydelsen sker normalt tidligst 3 hverdage efter orientering til kommunen, såfremt kommunen ikke forinden har gjort indsigelse. Viser den kortfattede indsats sig ikke tilstrækkelig behandles fornyet visitation efter reglerne for mere omfattende indsats.
4. Resultater udredningen i behov for mere omfattende indsats, defineret som mere end 5 lektioner/konsultationer eller undervisning til en pris på mere end 7.500 kr. pr forløb fremsendes visitationsanmodning til kommunen med henblik på godkendelse og meddelelse af betalingsbetingelser. Det tilstræbes, at kommunens svar foreligger i løbet af 14 dage

Ovennævnte bygger på at:

- kommunikationscentrets ajourførte ydelseskatalog er tilsendt kommunerne og tilgængeligt på centrets hjemmeside - ydelserne er prissat og ligeledes synlige på nettet
- der månedsvist udsendes regninger til kommunerne udformet, så både ydelse, lovgrundlag og modtager kan identificeres
- den enkelte kommune fastlægger et mail-baseret modtagelsespunkt for orientering om og modtagelse af visitationsanmodninger."

Der skal tages stilling til håndtering af gråzonen mellem servicelovsydelser og ydelser efter lovgivningen om specialundervisningen, generelt og i relation til de enkelte kommuners særlige ønsker.

Det forudsættes, at modellen evalueres primo 2009, når den har virket et år, så en justeret model kan indarbejdes i rammeaftalen for 2010.

2.2.8 Håndtering af indberetning /behandling af magtanvendelse

Der har lovgivningsmæssigt være en række uafklarede spørgsmål om hvem der har ansvaret for behandling af indberetning af magtanvendelse. Det er nu afklaret, at det er driftsherren, der skal behandle indberetningerne, også når det er Regionen, der er driftsherre.

Det er imidlertid ikke tydeligt, hvordan samarbejdet mellem driftsherren og brugerens handlekommune skal være.

Bekendtgørelsen om magtanvendelse for børn og unge er under revidering og har netop været i høring. Af udkastet fremgår, at ministeriet ønsker en præcisering af ansvarsfordelingen.

Regionen har løbende dialog med Socialministeriet med henblik på en præcisering af ansvarsfordelingen mellem driftsherre og handlekommune i forhold til magtanvendelse og visitation.

2.2.9 Den løbende administration af rammeaftalen

Den administrative koordinationsgruppe med repræsentanter for kommunerne og Region Hovedstaden forestår den løbende administration af rammeaftalen.

Den administrative koordinationsgruppe har følgende opgaver:

- opfølgning på rammeaftalen
- iværksættelse af de i rammeaftalen besluttede analyser af den fremtidige efterspørgsel
- administrativ forberedelse af kommende rammeaftale
- andre opgaver, der måtte blive henlagt til koordinationsgruppen

Alle kapacitetsændringer på de i rammeaftalen indeholdte tilbud, som den enkelte driftsherre ønsker at foretage, meddeles til koordinationsgruppen/KKR-sekretariatet og Region Hovedstaden. Koordinationsgruppen/KKR-sekretariatet tager stilling til, om ændringen er af så stor betydning, at den skal politisk behandles eller om den er af mindre betydning og derfor kan håndteres administrativt.

Der sker halvårsvis/kvartalsvis opfølgning af udnyttelsen af tilbudene omfattet af rammeaftalen til forelæggelse for Kommunekontaktudvalg og Kontaktudvalg.

Den administrative koordinationsgruppe udarbejder kommissorier for de besluttede analyser og fokuspunkter, således at udredningsarbejder kan iværksættes umiddelbart efter rammeaftalens vedtagelse og afsluttes senest 1. april 2008. Kommuner og region stiller den nødvendige arbejdskraft til rådighed for analysearbejdet.

3. Beskrivende del

3.1. Beskrivelse af områderne – anvendt kapacitet og fremtidigt behov

3.1.1. Indledning

Beskrivelsen af områderne bygger på de kommunale redegørelser og korrigerede og supplerende oplysninger indhentet på dialogmøderne med de enkelte kommuner.

Redegørelserne er udarbejdet med anvendelse af en fælles skabelon udarbejdet i et samarbejde mellem kommunerne og regionen. Det har betydet et væsentligt løft i datakvaliteten.

Udover ovenstående bygger sammenfatningen på direkte dialog med de enkelte kommuner om behovsvurderingen for 2008 og følgende år.

Kommunernes redegørelser har en række indbyggede fejlkilder, som primært vedrører følgende forhold:

1. Betalings- eller handlekommuneperspektiv.
I rammeaftale 2008 er det besluttet at benytte betalingskommune perspektivet til både efterspørgsel og udbud af pladser vedrørende statusoplysningerne. Der er fortsat enkelte kommuner, som benytter handlekommune perspektivet i forbindelse med efterspørgsel efter pladser. Dette medfører en mindre fejlkilde i data grundlaget.
2. Helårspladser- eller cpr. nr. oplysninger.
Det blev også i forbindelse med rammeaftale 2008 aftalt, at efterspørgsel og udbud af pladser skal opgøres i "helårspladser". På de fleste områder er dette fulgt i data indberetningen. Enkelte steder er der fortsat flere kommuner der indberetter i "antal hoveder" Dette er særligt udbredt på aflastningsområdet og misbrugsområdet.
3. Tilbud der er-, og tilbud der ikke er omfattet af Rammeaftalen.
I opfyldelsen af kommunernes forsyningsforpligtelse indgår en række af kommunens egne tilbud og en række private tilbud. Disse tilbud er ikke omfattet af rammeaftalens forpligtelse og indgår derfor ikke i de konkret foreliggende kapacitetsoplysninger. En række kommuner har bedt om, at enkelte kommunalt drevne tilbud, som stilles til rådighed for andre kommuner indgår i rammeaftalen, selvom de ikke har pligt til at lade dem indgå. Sådanne tilbud er medtaget med angivelse af, at de formelt er uden for rammeaftalen.

Der er til Rammeaftalen 2008 kommet tilbud i aftalen, som de øvrige kommuner ikke har haft kendskab til ved udarbejdelse af Redegørelserne. Dette betyder at efterspørgslen af pladser på disse tilbud ikke indgår i oversigterne nedenfor. Dette gælder ikke kun tilbud i Københavns Kommune men også tilbud i andre kommuner.
4. Forskellig opfattelse af målgrupper og indhold i tilbudene.
Redegørelserne bygger ikke på en fuldstændig fælles opfattelse af indholdet i de enkelte brugergrupper og en fælles opfattelse af hvilke tilbud, der betjener de enkelte grupper. I

konsekvens af dette er flere brugergrupper slået sammen i tabellerne. Det begrænser imidlertid mulighederne for detaljeret at sammenstille kapacitet og efterspørgsel på specificerede brugergrupper. Der er tale om et overgangsproblem, som kan løses med en tættere vejledning til skabelonen for kommende redegørelser.

5. Københavns Kommune har indmeldt tilbud til rammeaftalen

I rammeaftale 2007 havde Københavns Kommune ikke indmeldt tilbud til rammeaftalen. Dette er der med denne rammeaftale rettet op på. Københavns Kommunes tilbud har imidlertid ikke været med på listen over tilbud, som de øvrige kommuner skulle lade indgå i deres efterspørgselsside. Da det er mange pladser, er Københavns Kommunes pladstal og efterspørgsel udeladt af nedenstående gennemgang af tallene i 2008 og frem. Københavns Kommunes efterspørgsel efter pladser på de tidligere amtslige tilbud er medtaget i 2006 for et få et retvisende billede af belægningsprocenten.

Disse fejkilder medfører, at en fuldstændig og nøjagtig afstemning af det tilgrundliggende talmateriale ikke er mulig. Fejkilderne forventes gradvis reduceret i de kommende år, idet den anvendte skabelon forfines og det tilhørende vejledningsmateriale udbygges.

De nævnte forhold er drøftet med de enkelte kommuner for at sikre grundlaget for formulering af en konklusion vedrørende kapacitet og forventet efterspørgsel. Disse drøftelser har haft fokus på, at afdække hvorvidt kommunen påtænker at ændre visitationsadfærd, eller at etablere eller ændre tilbud. Herudover er det reelt udækkede kapacitetsbehov afstemt i forhold til de allerede kendte ventelister.

På grundlag af disse drøftelser kan der formuleres en rimelig sikker sammenfatning af kapacitet og efterspørgsel for 2008. Drøftelserne angiver nogle analysefelter for en mere præcis afdækning af den fremtidige udvikling i efterspørgslen.

Der er i den efterfølgende gennemgang af rammeaftalens områder udarbejdet oversigter, der viser den faktiske efterspørgsel og udbud af pladser i 2006 fordelt på dag og døgn tilbud på de enkelte områder. Endvidere fremgår det, hvad kommunerne har indmeldt af efterspørgsel og udbud af pladser til rammeaftale 2008 for årene 2008 til 2011.

Efterspørgslen er opdelt i en

- ”intern efterspørgsel” som er det kommunerne i hovedstadsregionen efterspørger af pladser i hovedstadsregionen
- ”ekstern efterspørgsel” som er det kommunerne uden for hovedstadsregionen efterspørger af pladser i hovedstadsregionen.

Det skal bemærkes at Københavns Kommune tal er udeladt af oversigterne. Dette skyldes, at Københavns Kommune til denne rammeaftale har indmeldt en hel del pladser som de øvrige kommuner i hovedstadsregionen ikke forud for indberetningen har haft kendskab til ville indgå i denne rammeaftale. Endvidere skyldes det, at sammenligningen til 2006 kun baserer sig på data fra de to tidligere amter. Dette datagrundlag dækker ikke Københavns Kommunes pladser og efterspørgsel efter disse pladser. Der er derfor for hvert afsnit, i det omfang Københavns Kommune har

indmeldt data, kommenteret specielt for Københavns Kommune om efterspørgsel og udbud af pladser.

3.1.2. Børn og unge med handicap

Tilbudene til børn og unge omfatter tilbud om specialbørnehave, særlige dag- og klubtilbud til skolesøgende børn og unge, døgntilbud

Oversigt over Børn og unge med handicap. Forbrugs- og pladstal 2006 – Efterspørgsel og pladsudbud rammeaftale tal 2008-2011

			2006	2008	2009	2010	2011
			Faktisk forbrug	Rammeaftale			
Dag	§32	Intern efterspørgsel	141	191	184	187	185
		Extern efterspørgsel	0	0	0	0	0
		Udbud	146	188	188	188	188
		Belægningsprocent	96,7%	101,3%	97,6%	99,2%	98,1%
	§32 Total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel efter tilbud	5	-3	4	1	3
§36	Intern efterspørgsel	106	94	91	91	91	
	Extern efterspørgsel	0	0	0	0	0	
	Udbud	140	271	276	276	281	
	Belægningsprocent	76,0%	34,7%	33,0%	33,0%	32,4%	
§36 Total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel efter tilbud	34	177	185	185	190	
Døgn	§ 67stk2	Intern efterspørgsel	123	141	142	138	138
		Extern efterspørgsel	2	0	0	0	0
		Udbud	132	123	123	123	123
		Belægningsprocent	94,1%	115,0%	115,4%	112,5%	112,5%
§ 67stk2 Total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel efter tilbud	8	-19	-19	-16	-16	

§ 32 specialbørnehave

Det fremgår af oversigten, at der i 2008 og frem bliver efterspurgt knapt 190 pladser. I hele rammeaftaleperioden udbydes der 188 pladser. Heraf var 172 pladserne med i rammeaftale 2007. Der er således 16 pladser, som er nye i rammeaftale 2008.

I 2006 blev der efterspurgt 141 pladser og udbudt 146 pladser. Dette giver en belægning på ca. 97 %.

Enkelte kommuner melder om ledige pladser på området i 2007.

Overordnet vurderes det, at der er tendens til overkapacitet på området.

§ 36 klubtilbud

Der efterspørges godt 90 pladser i 2008 og årene frem. Dette er et fald i efterspørgslen i forhold til forbruget i 2006, hvor der blev forbrug 106 pladser. Der udbydes 271 pladser i 2008 stigende til 281 pladser i 2011. Heraf var kun 135 pladser med i rammeaftale 2007. Den konstaterede stigning i antal pladser skyldes, at Albertslund Kommune har indmeldt 111 pladser som omregnet giver 56 helårspladser og at Ballerup Kommune har indmeldt Dagklubben Krumtappen.

Umiddelbart ser det ud til, at der er en overkapacitet på området, hvilket den lave belægning i 2006 også indikerer.

§ 67 stk.2 døgntilbud

Døgntilbudene omfatter de permanente døgninstitutioner til børn og unge med handicap.

Der efterspørges ca. 140 pladser pr år fra 2008 og frem og der udbydes 123 pladser. Der er således tale om en lille overefterspørgsel.

I 2006 efterspurgte kommunerne i hovedstadsregionen 123 pladser og der blev udbudt 132 pladser. Faldet i udbuddet af pladser fra 2006 til 2008 skyldes bl.a., at Rudersdal har omdannet de 6 børn og unge pladser på Gefion til voksen pladser fra 2008.

På dette område har Københavns Kommune indmeldt 26 pladser, som alle benyttes af kommunens egne børn.

De permanente døgninstitutioner til børn og unge dækker op til 18 år. I henhold til den sociale lovgivning kan opholdet udstrækkes til det 23. år. På døgninstitutioner i hovedstadsregionen, der drives efter børne- og ungebestemmelserne, bor ca. 40 personer med handicap eller sindslidelse over 18 år. De fleste har også, ud fra en pædagogisk vurdering, behov for et botilbud for voksne omfattet af rammeaftalen. Fortsat ophold på børneinstitution er problematisk såvel i forhold til indholdet af tilbudet, som i relation til den enkelte persons økonomiske forsørgelsesgrundlag.

Grunden til at de pågældende fortsat bor på en børne- og ungeinstitution er mangel på relevant voksentilbud. Giver de unge et relevant voksentilbud ved 18-års alderen vurderes døgnkapaciteten på børne- og ungeområdet at være tilstrækkelig til at dække behovet for permanent døgnplacering.

Selv om den totale døgninstitutionskapacitet vurderes tilstrækkelig peger kommunernes redegørelser på øget efterspørgsel efter tilbud til unge med funktionsnedsættelser inden for autismespektret og unge med sindslidelser.

§ 62 stk. 2 aflastning

Oversigt over Aflastningsområdet. Forbrugs- og pladstal 2006 – Efterspørgsel og pladsudbud rammeaftale tal 2008-2011

			2006	2008	2009	2010	2011
			Faktisk forbrug	Rammeaftale			
Døgn	§67stk2	Intern efterspørgsel	67	99	98	98	98
		Extern efterspørgsel	0	0	0	0	0
		Udbud af pladser	75	76	76	76	76
		Belægningsprocent	89,1%	129,7%	129,0%	129,3%	129,1%
§ 67stk2							
Total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	8	-23	-22	-22	-22	

Som nævnt indledningsvis har flere kommuner i forbindelse med aflastningsområdet opgjort ”antal hoveder” i stedet for fuldtidspladser. Er dette tilfælde er ”antal hoveder” blevet omregnet med en faktor 0,14 til helårs pladser. Dette svarer til, at et cpr-nummer modtager ca. 50 aflastningsdage om året.

Der efterspørges i 2008 og frem knapt 100 helårspladser. Dette skal sammenstilles med et udbud på 75 pladser. I 2006 blev der forbrug 67 helårspladser. Med udgangspunkt i forbrug af pladser i 2006, ser der således ud til at der er flere pladser, end der er behov for.

2008 rammeaftalen viser imidlertid en mangel på pladser. Dette svarer også til de meldinger som kommunerne har givet i dialogrunden, hvor der generelt er efterlyst flere pladser og navnlig flere pladser til børn og unge inden for autismespektret. Det underbygges af, at der står mange børn og unge på venteliste, som ikke kan forventes at få et tilbud i 2007.

Der er imidlertid stor variation i vurderingen af ventelistens størrelse, hvor kommunerne angiver en venteliste på ca. 32 personer svarende til 5 helårspladser, og tilbudene angiver ca. 100 personer svarende til 14 pladser.

Københavns Kommune har i 2008 rammeaftale indmeldt 20 aflastningspladser som de foreløbig selv benytter 100 %.

3.1.3. Sikrede afdelinger

Meldingerne fra kommunerunden har været, at der er stor usikkerhed omkring behovet for pladser. Dette skyldes, at de fleste kommuner kun benytter 0-1 fuldtidsplads om året.

Oversigt over Sikrede afdelinger forbrugs- og pladstal 2006 – Efterspørgsel og pladsudbud rammeaftale tal 2008-2011

			2006	26,00	26,00	26,00	26,00
			Faktisk forbrug	Rammeaftale			
Døgn	§ 67stk3	Intern efterspørgsel	9	20	21	20	21
		Extern efterspørgsel	14	10	10	10	10
		Udbud af pladser	26	26,0	26,0	26,0	26,0
		Belægningsprocent	89,4%	115,7%	119,5%	115,7%	119,5%
§ 67stk3 Total		Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	3	-4	-5	-4	-5

Der er lidt større efterspørgsel end tilbud af pladser. Dette tilskrives kommunernes usikkerhed på efterspørgslen. Samtidig oplyser kommunerne, at de ikke kan få dækket deres behov for pædagogisk psykologisk observation på de sikrede afdelinger, da pladserne bruges til surrogatfængsling af unge.

Det vurderes at, der er balance mellem udbud og efterspørgsel på området.

Københavns Kommune har indmeldt 16 pladser på området til rammeaftale 2008. Heraf har kommunen opgjort, at den selv benytter de 15 pladser.

3.1.4. Børn og unge med sindslidelse

Tilbudene børn og unge med sindslidelse omfatter døgntilbud.

Oversigt over børn og unge med sindslidelse. Forbrugs- og pladstal 2006 – Efterspørgsel og pladsudbud rammeaftale tal 2008-2011

			2006	2008	2009	2010	2011
			Faktisk forbrug	Rammeaftale			
Døgn	§ 67stk2 Døgntilbud sindslidende	Intern efterspørgsel	54	23	22	22	20
		Extern efterspørgsel	4	3	3	3	3
		Udbud af pladser	58	58	58	58	58
		Belægningsprocent	100,2%	45,4%	42,9%	42,9%	39,4%
§ 67stk2 Total		Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	0	32	33	33	35

§ 67 stk. 2 Sindslidende

Der efterspørges lige godt 20 pladser i 2008 og frem på området. Dette er ca. 30 pladser mindre end der udbydes. Dette tilskrives usikkerhed omkring gruppering af brugere i grupperne autisme/handicap/sindslidende. Regionen har grupperet Behandlingshjemmet Nødebogård som sindslidende. Kommunerne kan have opfattet dette tilbud anderledes.

Efterspørgsel i 2006 var for regionens kommuner 58 pladser svarende til det pladstal, der udbydes i 2008 og frem.

Der er 4 børn på venteliste til selve Nødebogård og 4 unge på venteliste til satellit tilbudet ”Mikkelbo”. Herudover efterspørger flere kommuner et dagbehandlingstilbud på Nødebogård til hjemmeboende børn/unge.

Der er p.t. 5 børn, hvor kommunen har givet tilsagn om køb af tilbud, hvis de er til rådighed. Regionen overvejer oprettelse af et dagbehandlingstilbud på Nødebogård. Dette skønnes ikke, at være i konkurrence til eksisterende tilbud

Med udgangspunkt i 2006 efterspørgslen vurderes det i øvrigt, at der er balance på området.

3.1.5 Undervisning til børn og unge

Undervisningstilbud er primært intern undervisning i tilknytning til døgntilbud for børn og unge.

Oversigt over undervisning til børn og unge. Forbrugs- og pladstal 2006 – Efterspørgsel og pladsudbud rammeaftale tal 2008-2011

			2006	2008	2009	2010	2011
			Faktisk forbrug	Rammeaftale			
Døgn	§ 20 Undervisning	Intern efterspørgsel	84	111	108	103	98
		Extern efterspørgsel	4	3	3	3	3
		Udbud af pladser	76	143	143	143	143
		Belægningsprocent	116,5%	79,9%	77,6%	74,1%	70,6%
§ 67stk2 To- tal	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	-13	29	32	37	42	

§ 20 Undervisning

Oversigten viser, at der er 30 til 40 pladser for meget på området i forhold til efterspørgsel i rammeaftaleperioden. Dette kan skyldes, at ordblinde-instituttet medgår i udbudssiden fra og med rammeaftale 2008. Dette har de øvrige kommuner ikke kunne tage højde for i forbindelse med indmeldingen til rammeaftalen.

Derfor vurderes det, primært på grundlag af 2006 tallene, at der efterspørgslen vil være lidt større end kapaciteten.

3.1.6. Voksne med handicap

Tilbudene til voksne med handicap omfatter dagtilbud i form af beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud samt døgntilbud.

Oversigt over voksne med handicap. Forbrugs- og pladstal 2006 – Efterspørgsel og pladsudbud rammeaftale tal 2008-2011

			2006	2008	2009	2010	2011
			Faktisk forbrug	Rammeaftale			
Dag	§103 Beskyttet beskæftigelse	Intern efterspørgsel	1.004	969	975	978	982
		Extern efterspørgsel	50	45	43	43	43
		Udbud af pladser	1.079	861	861	861	861
		Belægningsprocent	97,7%	117,7%	118,2%	118,5%	119,0%
	§103 Total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	25	-153	-157	-160	-164
§104 Aktivitets og samværstilbud		Intern efterspørgsel	887	1.151	1.163	1.166	1.169
		Extern efterspørgsel	42	52	52	52	52
		Udbud af pladser	966	1.427	1.427	1.427	1.427
		Belægningsprocent	96,1%	84,3%	85,2%	85,4%	85,7%
	§104 Total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	37	223	211	208	205
Døgn	§107 Midlertidige botilbud	Intern efterspørgsel	30	239	245	249	250
		Extern efterspørgsel	4	38	38	35	35
		Udbud af pladser	46	171	171	159	159
		Belægningsprocent	73,9%	162,2%	165,7%	178,5%	179,1%
	§107 total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	12	-106	-112	-125	-126
§108 Længereværende botilbud		Intern efterspørgsel	1.283	1.175	1.190	1.203	1.214
		Extern efterspørgsel	107	96	94	94	94
		Udbud af pladser	1.396	1.598	1.600	1.601	1.604
		Belægningsprocent	99,5%	79,5%	80,3%	81,0%	81,6%
§108 total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	6	327	316	304	296	

Dagtilbud

Dagtilbudsområdet er kendetegnet ved at mange af brugerne ikke har en ”fuldtidsplads”. Hertil kommer en noget større udskiftning end på døgnområdet. Disse forhold gør det vanskeligt for kommunerne at indberette den præcise efterspørgsel efter antal helårspladser. Hertil kommer, at nogle tilbud ændrer status fra at være ”beskyttet beskæftigelse” i 2006 til at blive ”aktivitets og samværstilbud” i 2008.

§ 103 beskyttet beskæftigelse

I 2008 efterspørger regionens kommuner 969 pladser stigende til 982 pladser i 2011. Dette er et fald i forhold til efterspørgsel i 2006, som var på 1.004 pladser. Der udbydes 861 pladser i alle rammeaftale årene. Dette er et fald i pladser i forhold til 2006, hvor der blev udbud 1.079 pladser. Faldet i pladser skyldes alene, at enkelte tilbud er gået fra i 2006 at være § 103 Beskyttet beskæftigelse til § 104 Aktivitets og samværstilbud i 2008.

Københavns Kommune har i 2008 og frem indmeldt 139 pladser på området, hvoraf de selv benytter 115 pladser.

Der vurderes at være balance på området.

Brøndby Kommune har p.t. drøftelser med Ballerup Kommune, om Brøndbyskovens Værkstedcenter skal overgå til Ballerup Kommune, der driver Maglemosen, hvorfra visitationen foregår.

§ 104 Aktivitet og samværstilbud

Efterspørgslen ligger i 2008 og årene frem på omkring fra 1.160 pladser.

Udbudssiden er konstant på 1.427 pladser i alle rammeaftale årene. Der udbydes således godt 200 pladser mere end der efterspørges. Også her er der i 2008 rammeaftalen kommet nye pladser til. I alt er 362 pladser indmeldt som de øvrige kommuner ikke har haft kendskab til i forbindelse med indberetning til rammeaftale 2008.

I 2006 efterspurgte kommuner i hovedstadsregionen 887 pladser, mens kommuner uden for regionen efterspurgte 42 pladser. Der blev udbudt 966 pladser. Dette gav en belægning på godt 96 % på området.

Københavns Kommune har i 2008 og frem indmeldt 569 pladser på området, hvoraf de selv benytter 516 pladser.

Det vurderes, at der i 2008 og frem generelt vil være balance på området. Men der vil ske forskydninger mellem målgrupper, hvor efterspørgslen efter aktivitets- og samværstilbud forventes at stige. Der er konkret en beskeden venteliste på området. Gribskov Kommune overvejer at etablere et lokalt aktivitets- og samværstilbud fra 2009 for psykisk udviklingshæmmede borgere.

§ 107 Midlertidige pladser til voksne handicappede

I amtligt regi 2006 blev der udbudt 46 midlertidige pladser til handicappede, primært som en form for bofællesskaber. Efterspørgslen var i 2006 på 34 pladser. Dette gav en belægning på 74 % på området.

I rammeaftale 2008 ændrer dette billede sig markant. Dette skyldes, at kommunerne til rammeaftale 2008 indmelder flere tidligere amtslige tilbud som midlertidige botilbud. Tilbud som i det tidligere amtslige regi havde status af længerevarende tilbud. Hertil kommer at kommunerne har indmeldt 94 nye pladser på området.

Københavns Kommune har i 2008 og frem indmeldt 259 pladser på området, hvoraf de selv benytter 239 pladser.

Det vurderes, at kapaciteten på området ikke er tilstrækkelig.

§ 108 Længere varende botilbud til voksne med handicap

Der blev i 2006 forbrugt 1.283 fuldtids botilbudspladser til voksne handicappede af kommunerne i hovedstadsregionen. I rammeaftale 2008 efterspørges omkring 1.200 pladser. Der er tale om et lille fald i forhold til 2006.

Der udbydes i 2008 og frem lige omkring 1.600 pladser. Dette er 200 pladser mere end i 2006 og godt 300 pladser mere end der efterspørges. Hertil skal bemærkes, at der også på dette område er blevet indmeldt pladser i 2008 redegørelsen, som de øvrige kommuner ikke har kendt til i forbindelse med deres efterspørgselsindberetning. I alt er der blevet indmeldt 87 nye fuldtids pladser.

Københavns Kommune har i 2008 og frem indmeldt 772 pladser på området, hvoraf de selv benytter 631 pladser.

3.1.7 Voksne – aflastning

Oversigt over Aflastningsområdet - voksne. Forbrugs- og pladstal 2006 – Efterspørgsel og pladsudbud rammeaftale tal 2008-2011

			2006	2008	2009	2010	2011
			Faktisk forbrug	Rammeaftale			
Døgn	§107	Intern efterspørgsel	6	83	85	85	88
		Extern efterspørgsel	0	0	0	0	0
	Midlertidige Botilbud	Udbud af pladser	12	34	34	34	34
		Belægningsprocent	52,6%	244,9%	250,7%	249,7%	259,0%
	§107 total		Mer(-)/mindre(+)-efterspørgsel	6	-49	-51	-51

Som på børneaflastningsområdet gælder det også for voksne aflastningsområdet at flere kommuner har opgjort "antal hoveder" i stedet for fuldtidspladser. Er dette tilfælde er "antal hoveder"

blevet omregnet med en faktor 0,14 til helårs pladser. Dette svarer til, at et cpr-nummer modtager ca. 50 aflastningsdage om året.

Der efterspørges i 2008 og ca 85 helårspladser. Dette skal sammenstilles med et udbud på 34 pladser. I 2006 blev der forbrug 6 helårspladser. Med udgangspunkt i forbrug af pladser i 2006, ser der således ud til at der er flere pladser, end der er behov for.

2008 rammeaftalen viser imidlertid en mangel på pladser. Dette svarer også til de meldinger som kommunerne har givet i dialogrunden, hvor der generelt er efterlyst flere pladser autismespektret.

Der er imidlertid stor variation i vurderingen af ventelistens størrelse, hvor kommunerne angiver en venteliste på ca. 32 personer svarende til 5 helårspladser, og tilbudene angiver ca. 100 personer svarende til 14 pladser.

Københavns Kommune har i 2008 rammeaftale indmeldt efterspørgsel efter knapt 3 aflastningspladser .

Ballerup Kommune driver voksenalastningstilbuddet på Torvevej i Skovlunde, tidligere Lundø. Den hidtidige ventetid er fjernet gennem udflytning af brugere til faste døgntilbud og ændret visitationspraksis.

3.1.8 Voksne med sindslidelser

Tilbudene til sindslidende omfatter dagtilbud i form af beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud samt døgntilbud og bostøtte.

Oversigt over voksne med Sindslidelser. Forbrugs- og pladstal 2006 – Efterspørgsel og pladsudbud rammeaftale tal 2008-2011

			2006	2008	2009	2010	2011
			Faktisk forbrug	Rammeaftale			
Dag	§103 Beskyttet beskæftigelse	Intern efterspørgsel	117	144	146	147	148
		Extern efterspørgsel	1	2	2	2	2
		Udbud af pladser	123	125	125	125	125
		Belægningsprocent	96,3%	116,8%	118,4%	119,2%	120,0%
	§103 Total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	5	-21	-23	-24	-25
§104 Aktivitets og samværstilbud	Intern efterspørgsel	32	149	149	149	149	
	Extern efterspørgsel	2	2	2	2	2	
	Udbud af pladser	39	349	349	349	349	
	Belægningsprocent	86,4%	43,1%	43,1%	43,1%	43,1%	
§104 Total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	5	199	199	199	199	
Døgn	§107 Midlertidige botilbud	Intern efterspørgsel	33	62	62	62	62
		Extern efterspørgsel	0	1	1	1	1
		Udbud af pladser	34	89	89	89	89
		Belægningsprocent	96,2%	70,8%	70,8%	70,8%	70,8%
	§107 total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	1	26	26	26	26
§108 Længerevarende botilbud	Intern efterspørgsel	559	471	473	476	478	
	Extern efterspørgsel	12	6	6	6	6	
	Udbud af pladser	574	559	554	554	554	
	Belægningsprocent	99,6%	85,3%	86,5%	87,0%	87,4%	
§108 total	Mer(-)/mindre(+)efterspørgsel	2	82	75	72	70	

§ 103 Beskyttet beskæftigelse

Der er stort set ingen ændringer i efterspørgsel og udbud af pladser på området beskyttet beskæftigelse i årene 2008-2011. Således efterspørges der ca. 145 pladser og der udbydes 125 pladser. I 2006 var efterspørgslen på 117 pladser og der blev udbudt 123 pladser.

Det vurderes, at der balance på området.

Københavns Kommune har i 2008 og frem indmeldt 100 pladser på området, hvoraf de selv benytter 51 pladser.

§ 104 Aktivitet og samværstilbud

På aktivitets- og samværstilbudsområdet er der ingen ændring over årene i efterspørgsel og udbud af pladser. Derimod kan der konstateres en stor divergens mellem udbud og efterspørgsel. Således

efterspørges der 149 pladser og udbydes 349 pladser. Altså en overkapacitet på 200 pladser. Igen skal der tages højde for at der i 2008 rammeaftalen er indmeldt i alt 300 nye pladser.

Efterspørgslen i 2006 var på 32 pladser og der blev udbud 39 pladser. Det er de nye pladser i rammeaftaleregi, der gør, at tallene ikke umiddelbart kan sammenlignes.

Københavns Kommune har i 2008 og frem indmeldt 3.000 pladser på området, som indtil videre alle benyttes af borgere fra Københavns Kommune.

§ 107 Midlertidige botilbud

Der er i 2006 pæn balance mellem udbud og efterspørgsel. Således efterspørger kommunerne i regionen 33 midlertidige botilbud og der udbydes 34 pladser på området.

I 2008 og frem ændres dette billede til en efterspørgsel på 62 pladser og et udbud på 89 pladser. Ændringen af udbuddet af pladser skyldes primært, at Region Hovedstadens Psykiatri har ændret paragraf på Skibbyhøj, så dette tilbud overgår fra længerevarende botilbud til midlertidige botilbud. Det drejer sig i alt om 23 pladser. Hertil kommer at der er indmeldt 36 nye pladser i rammeaftale 2008. Kommunerne har således ikke været bekendt med de ca. 60 nye tilbud på området, hvilket efterspørgsel også afspejler.

§ 108 Længerevarende botilbud

Efterspørgsel efter længerevarende botilbud til sindslidende var i 2006 på 559 pladser. Dette skal sammenholdes med en efterspørgsel på ca. 475 pladser i rammeaftalen 2008. Tre kommuner har i denne rammeaftale ikke efterspurgt pladser på området. I 2006 efterspurgte disse 3 kommuner ca. 75 pladser.

Der udbydes godt 550 pladser i rammeaftale 2008. Dette er et fald 15 til 20 pladser og skal ses i sammenhæng med den under midlertidige pladser nævnte ændringer af paragraffer for 26 pladser i Region Hovedstadens Psykiatri.

Selvom der tages forbehold for dette, er der en betydelig venteliste, hvorfor der bør sættes fokus på udviklingen i ventelisterne for at afdække det reelle pladsbehov.

Københavns Kommune har i 2008 og frem indmeldt 817 pladser på området, hvoraf de selv benytter 765 pladser.

3.1.9. Misbrug, forsorgshjem og krisecentre

Misbrugsindsatsen omfatter her alene den sociale indsats efter lov om social service. Forsorgshjem omfatter indsatsen over for hjemløse og krisecentre omfatter kvinder, der har været udsat for vold eller trusler om vold og tvang.

Tilbudene på disse områder har hidtil været drevet af amterne, og brugerne var kun i begrænset omfang kendt i det kommunale sociale servicesystem. Endvidere er området kendetegnet af principper, som er fremmed for andre dele af den sociale indsats

- ret for borgeren til selv at møde op på tilbudet
- ret til anonymitet for så vidt angår alkoholbehandling
- behandlingsgaranti
- tilbudene har selv haft visitationsretten.

Der foreligger således alene sikre oplysninger om kapaciteten og kommunernes hidtidige forbrug på stofmisbrugsområdet.

Kommunernes behovsindmeldinger er derfor fortsat behæftet med væsentlig usikkerhed, da de enkelte kommuner endnu ikke kan vurdere deres fremtidige forbrug.

Det foreslås, at den eksisterende kapacitet videreføres i 2008. Der er behov for en fortsat indsats for at få skabt overblik over den fremtidige behovsvurdering.

3.1.10. Specialundervisning

Tilbudene omfatter specialundervisning for:

- voksne med generelle funktionsnedsættelser, herunder den særlige ungdomsuddannelse som overbygning på specialundervisningen til skolebørn,
- voksne med specifikke funktionsnedsættelser, herunder værkstedsundervisning,
- sindslidelser og erhvervede hjerneskader/sen-hjerneskader, samt
- specialundervisning til høre-, syns- og talehandicappede/kommunikationscentre.

Undervisningen har hidtil været udbudt og finansieret af amterne efter det konkrete undervisningsbehov, der har kunnet konstateres. Undervisningsinstitutionerne har typisk selv stået for visitation ud fra de landsdækkende regler og lokalt fastsatte supplerende prioriteringer. Dette har været naturligt og praktisk, idet en meget stor del af undervisningen målt i forhold til antallet af involverede borgere har et meget kort forløb på mellem 1-3 lektioner. Undervisningen her har typisk karakter af rådgivning og instruktion. For de egentlige undervisningsforløb sker visitationen i samspil mellem kommune og undervisningssted.

Kommunernes behovsvurderinger er præget af, at der endnu ikke er tilstrækkeligt kendskab til området og statistikken på området er ikke færdigudviklet, så den svarer til kommunernes planlægningsbehov.

Det foreslås derfor, at kapaciteten videreføres i 2008, og der udvikles hensigtsmæssige visitations- og rapporteringssystemer, der afvejer borgernes behov for ubureaukratisk adgang til de korte undervisningsforløb og hensynet til kommunernes behov for økonomistyring. Forslag til visitationsmodel er nærmere beskrevet i kapitel 2.2.7. Der bør sættes fokus på målsætninger, kvalitetskriterier og principper for evaluering som grundlag for samarbejdet på området.

3.2 Venteliste og udækkede behov

I rammeaftalen for 2007 er ventelisterne til permanente døgntilbud opgjort primo 2006 og udgjorde:

Målgruppe	Antal personer
Børn og unge med handicap	14
Voksne med handicap	61
Voksne med sindslidelser	51

Hertil kommer ventelister til aflastning, hvor der stod 60 børn og unge og 18 voksne på venteliste. For øvrige tilbud eksempelvis misbrugsbehandling vurderes, at muligheden for fleksibel indskrivning af brugere i takt med udviklingen i efterspørgslen er større end eksempelvis på botilbud. Det anbefales derfor særligt fokus på ventelister til døgn-pladser og til aflastning.

I forbindelse med kommunerunden i sommeren 2007 er kommunerne blevet spurgt om antallet af personer, som kommunerne har skrevet på venteliste og som ikke forventes løst i 2007. Der er i bilag til rammeaftalen vedlagt opgørelse af ventelisten fordelt på kommuner og på institutioner. Det skal bemærkes at oversigten fra institutionerne ikke har kunnet renses for dobbeltregistreringen ved, at personer kan stå på venteliste til flere tilbud samtidig. Det er derfor kommunernes bud på ventelisten, der giver det mest reelle bud på den faktiske venteliste. Kommunerne ser ventelisten således:

Paragraf	Tilbud	Målgruppe	Antal personer
§ 67	Døgntilbud	Børn og unge med handicap	45
		Børn og unge med sindslidelse	4
§67 stk2	Aflastning	Børn og unge med handicap	63
§103	Beskyttet beskæftigelse	Voksne med handicap	31
§ 104	Aktivitets- og samværstilbud	Voksne med handicap	52
		Voksne med sindslidelser	0
§ 107	Midlertidige botilbud	Voksne med handicap	69
		Voksne med handicap aflastning	17
		Voksne med sindslidelse	106
§ 108	Længerevarende botilbud	Voksne med handicap	237
		Voksne med sindslidelser	173

- Oversigten omfatter 26 kommuner inkl. Københavns kommune.

Det er vurderingen, at ventelisten er steget siden 2006 og at den bør vurderes nærmere, når alle kommuner har meldt deres ventelister ind.

Som følge af udskrivning fra specialundervisning for unge (efter lov om specialundervisning for voksne) til voksentilbud og overgangen fra børne- og ungetilbud til voksentilbud, må der i de kommende år forventes øget efterspørgsel efter botilbud til voksne.

3.2.1 Udækkede behov som følge af udvikling i brugerantal

Som følge af udskrivning fra specialundervisning for unge (efter lov om specialundervisning for voksne) til voksentilbud og overgangen fra børne- og ungetilbud til voksentilbud, må der i de kommende år forventes øget efterspørgsel efter tilbud. Der foreslås derfor i den fremadrettede perspektivdel gennemført et antal analyser for at konkretisere denne udvikling, herunder vurdere, om der er områder, hvor kapacitetsbehovet til gengæld kan forventes reduceret.

3.3 Indholds krav til tilbudene.

I redegørelserne skal kommunerne beskrive forventninger og krav til tilbudenes indhold og kvalitet. I redegørelserne forud for rammeaftalen for 2008 har kommunerne kun i beskedent omfang beskrevet indholdsforventninger og krav til tilbudene, idet de generelt henholder sig til oplysningerne på tilbudsportalen og at der ikke er sket ændringer i forhold til sidste års forventninger og krav. Disse krav og forventninger gengives som formuleret i indeværende års rammeaftale.

Kommunernes udgangspunkt er, at den hidtidige kvalitet skal opretholdes med en indbygget fortsat kvalitetsudvikling inden for rammerne af det hidtidige udgiftsniveau. Kommunerne lægger afgørende vægt på, at der ikke sker udgiftsopdrift, som følge af nye kvalitetskrav.

3.4 Tilsynsmodel for de regionsdrevne tilbud.

I Region Hovedstaden afvikles tilsyn på flere forskellige måder, alt efter hvilke beboere eller brugere det vedrører, hvilket dag- eller botilbud det er, samt hvor mange beboere eller brugere tilbudet har.

Tilsynsformer:

1. Gennemgang af skriftligt materiale
2. Økonomisk tilsyn
3. Anmeldt dialogbaseret tilsyn - besøg i tilbudet, rundvisning og samtale med ledelse, personale og brugere
4. Uanmeldt tilsyn

I Region Hovedstaden – Handicap er der tillige anmeldte tilsyn med samtaler med pårørende.

Organisering

Region Hovedstadens tilsyn vil koncentrere sig om at kontrollere og følge op på forhold, som ikke kontrolleres af anden myndighed, eks. vis Brandtilsyn og Arbejds miljøtilsyn.

Region Hovedstadens tilsyn vil dog omfatte en kontrol af, at der er fulgt op på anden tilsynsmyndigheds anvisninger.

Udover dialogen med tilbudet foretager tilsynet egne observationer af den generelle kvalitet på tilbudet.

Opfølgning

Efter hvert tilsyn udarbejdes en tilsynsrapport, som sendes til tilbudet for eventuel korrektion af faktuelle forhold eller misforståelser.

Den endelige tilsynsrapport sendes til institutionslederen, der har pligt til at forelægge rapporten for tilbudets brugerråd og/eller pårørendebestyrelse, ligesom rapporten skal forelægges MED-udvalget til drøftelse.

Det er institutionslederens pligt at følge op på eventuelle anbefalinger eller påbud i forbindelse med tilsynet. Tids- og handleplan for opfølgning skal fremsendes til tilsynsmyndigheden senest 4 uger efter modtagelsen af den endelig tilsynsrapport.

Såvel i Region Hovedstadens Psykiatri som i Region Hovedstaden - Handicap drøfter man mindst én gang årligt de generelle konklusioner, der kan drages af tilsynene, med tilbuddenes ledere med henblik på fastlæggelse af fælles indsatsområder samt eventuel justering af tilsynsmodellen.

De endelige tilsynsrapporter vil være tilgængelige på Regionens og tilbuddenes hjemmesider.

3.5 Tidssvarende fysiske rammer.

Der er gennem de senere år gennemført væsentlige forbedringer af botilbuddenes fysiske rammer. Mange botilbud for voksne med handicap lever nu op til standarden på det almene ældreboligområde med selvstændige lejligheder med eget toilet, bad og køkken og tilknyttede fællesarealer. Nogle botilbud er etableret efter reglerne for almene ældreboliger, andre som offentlige botilbud efter serviceloven.

Der pågår en løbende planlægning af forbedring af de fysiske rammer på de resterende utidssvarende botilbud.

Der resterede 1. januar 2007 ved rammeaftaleperiodens start ca. 200 boliger til voksne med handicap i Region Hovedstaden, der ikke lever op til standarden for almene ældreboliger med eget toilet, bad og køkken. Herudover er et betydeligt antal boliger renoveret og tilpasset den konkrete målgruppes behov i de eksisterende fysiske rammer, uden dog at leve op til standarden for almene boliger.

I forhold til boliger for sindslidende vurderes, at ca. 170 boliger er utidssvarende i forhold til den fastlagte standard.

De kommuner og Region Hovedstaden, der driver botilbud, der ikke i rimelig grad lever op til standarden for almene ældreboliger, bør udarbejde planer for en standardforbedring, så alle boliger i løbet af 6-8 år får denne standard. Konkretisering af planer skal afstemmes med de økonomiske muligheder og de aftaler der kan træffes mellem driftsherren og de kommuner, der benytter det enkelte tilbud.

I rammeaftalen aftalen for 2007 omtales en række projekter for ombygning/nyetablering af botilbud. Status i disse projekter er:

1. Botilbud efter almenboligloven til 16 voksne på Stenbanegrunden i Rønne forventes taget i brug i 2008.
2. Udvidelse af Klintebo i Åkirkeby med 4 pladser, som i dag modtager støtte i enkeltmands-projekter forventes taget i brug i 2008.

De 2 projekter indebærer en udvidelse af kapaciteten og forventes anvendt af Bornholms Kommune.

3. Udvidelse af Følstrupparken med boliger til 7 beboere er taget i brug ultimo 2006.
4. Nyt botilbud i Ølstykke (Egedal kommune) med 29 pladser er taget i brug i sommeren 2007.
5. Nyt tilbud i Græsted med 16 boliger tages i brug i efteråret 2007.

Disse 3 projekter er i alt væsentligt erstatningsbyggeri for utidssvarende boliger i Birkerød, der samtidig nedlægges, så den samlede kapacitet bevares uændret.

6. Nyt botilbud til 32 voksne med autisme på Chr.X's Alle i Lyngby forventes taget i brug i november 2007. Tilbudet drives indtil videre af Regionen.
7. Nyt botilbud efter almenboligloven til 24 personer med udviklingshandicap på Ametystvej i Herlev forventes taget i brug i efteråret 2007. Samtidig lukkes Søhuset med 8 pladser og Hulegården i Brøndby med 16 pladser. Tilbudet forventes drevet af Herlev Kommune.
8. Successiv udvidelse af dagsaktiviteten i Heldagstilbudet Bank Mikkelsens Vej 20-28 med 12 pladser til i alt 39 pladser i takt med at brugerne hjemtages.
9. Ombygning af botilbud til sindslidende. Den oprindeligt større samlede ombygningsplan for botilbudene Slotsvænget (Lyngby-Taarbæk Kommune), Nybrogård (Gladsaxe Kommune), Skovvænget (Region Hovedstaden) og Vestervænget (Høje Taastrup Kommune) har vist sig ikke at kunne gennemføres som en samlet plan. Det bliver således den enkelte driftsherre, der må tage stilling til en evt. renovering, herunder inddragelse af benyttelseskommunerne.

Udover ombygning/nyetablering der var beskrevet i Rammeplan 2007, er der siden planlagt/ besluttet følgende:

1. Helsingør Kommune har besluttet at bygge på Kronborgladegårdsvej:
 - 24 boliger målrettet voksne udviklingshæmmede, fordelt med 8 boliger til forholdsvis selvhjulpne borgere med udviklingshæmning, 8 boliger til ældre borgere med udviklingshæmning, der ikke har behov for nattevagt og 8 boliger til borgere med betydelig nedsat funktionsevne med behov for nattevagt.
 - 12 pladser i aktivitets- og samværstilbud målrettet borgere med betydelig nedsat funktionsevne
 - Klub- og fritidstilbud samt administration for hjemmevejledere (samling af det tidligere SAC-Nord og kommunens hjemmevejledere). Der ydes pt hjemmevejledning til ca. 100 borgere.

Helsingør kommune forventer selv at bruge de nye tilbud fuldt ud.

2. Region Hovedstadens Psykiatri vurderer, at der er behov for at tilpasse tilbuddet på Skovvænget, således at målgruppen fremover i højere grad er de mest alvorligt psykisk syge, herunder personer med dobbeltdiagnoser. Det vil i forlængelse heraf være nødvendigt at tilpasse de fysiske rammer og tilsvarende pladstallet. I løbet af 2008 forventes pladstallet således at blive nedjusteret med 8 pladser til 50 døgnpladser.

3.6 Koordinering af lands- og landsdelsdækkende tilbud

De mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud anvendes tværregionalt, og regionerne skal derfor sikre indbyrdes koordinering af tilbudene. Formålet med koordineringen er at sørge for, at der til stadighed er det nødvendige antal pladser på landsplan, samt at regionerne gensidigt kan aflaste hinanden.

Tilbudene udgøres af specialundervisningstilbud, sociale tilbud og sikrede afdelinger til unge. Målgrupperne til tilbudene er fysisk og psykisk handicappede, herunder syns- og/eller hørehandicappede.

Regionerne har udarbejdet en samlet oversigt over de lands- og landsdelsdækkende tilbud med beskrivelse af det enkelte tilbuds målgruppe, indhold, kapacitet, særlige ydelser, takster (under beregning) og forventede udnyttelse. Oversigten vil blive tilgængelig på Region Hovedstadens hjemmeside.

I hovedstadsregionen drejer det sig om følgende tilbud:

Region Hovedstaden:	Geelsgård Kostskole Sølagers sikrede afdelinger
Gladsaxe Kommune:	Center for Døve
Københavns Kommune:	Børneklinikken Institut for blinde og svagsynede Skolen på Kastelsvej Sønderbro, sikret afdeling

Regionerne har udvekslet oplysninger om den forventede efterspørgsel på de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Det er på grundlag heraf vurderingen, at der vil være en sådan efterspørgsel efter tilbudene, at de videreføres med den hidtidige kapacitet og det nuværende indhold. Det forventes dog, at der skal tages stilling til den fremtidige kapacitet på høreområdet i konsekvens af den medicinsk teknologiske udvikling på området.

Der foregår herudover et salg af pladser på tværs af regionsgrænser. Dette har også været drøftet mellem regionerne. Forventningen er, at der ikke sker ændringer på kort sigt i efterspørgslen. På sigt forventes salget at ændre sig, så det navnlig bliver tilbud til særlige mindre målgrupper eller med et særligt pædagogisk, fagligt eller holdningsmæssigt indhold, der vil blive efterspurgt på tværs af regionsgrænserne.

4. Det fremadrettede arbejde.

4.1.1 Opfølgning på igangværende arbejdsgrupper

Arbejdsgruppen vedr. botilbud til personer med sindslidelser

Arbejdsgruppens rapport har været drøftet i den administrative koordinationsgruppe vedr. rammeaftalen i møde den 14. maj 2007. Koordinationsgruppen finder, at rapporten er et godt grundlag for den videre udvikling på området og har bedt arbejdsgruppen om frem til 1. oktober 2007 at viderebearbejde følgende emner:

- udvikle redskaber til at skabe øget flow mellem tilbud, så ”tilsanding” i de tunge tilbud modvirkes og
- udvikle forslag til programforløb på tværs af sektorer, så det bliver tydeligt både for brugerne og tilbudene hvilke resultater, der forventes opnået gennem tilknytning til det enkelte tilbud og hvori et evt. efterfølgende tilbud kan bestå.

Koordinationsgruppen vil i oktober 2007 tage stilling til om og i givet fald, hvordan arbejdsgruppens forslag kan iværksættes.

Arbejdsgruppen vedr. tilbud til personer med funktionsnedsættelser inden for autismspektret

Arbejdsgruppens rapport har været drøftet i den administrative koordinationsgruppe vedr. rammeaftalen i møde den 14. maj 2007. Koordinationsgruppen finder, at rapporten er et godt grundlag for den videre udvikling på området og har bedt arbejdsgruppen om frem til 1. oktober 2007 at viderebearbejde følgende emner:

- model for en ensartet registrering i kommunerne af personer inden for autismspektret
- tydeliggøre specialiseringen/flexibiliteten i tilbudene til de enkelte målgrupper inden for spektret og
- konkretisering af indholdet i en tidlig indsats over for personer med forstyrrelser inden for autismspektret.

Koordinationsgruppen vil i oktober 2007 tage stilling til om og i givet fald, hvordan arbejdsgruppens forslag kan iværksættes.

Arbejdsgruppen vedr. erhvervet hjerneskade

Arbejdsgruppens rapport har været drøftet i den administrative koordinationsgruppe vedr. rammeaftalen i møde den 14. maj 2007. Koordinationsgruppen finder, at rapporten er et godt grundlag for den videre udvikling på området og har bedt arbejdsgruppen om frem til 1. oktober 2007 at viderebearbejde følgende emner:

- konkretisere opgaver og sammensætning for et fagligt netværk for medarbejdere der i kommunerne og behandlingstilbudene arbejder med personer med erhvervet hjerneskade
- forslag til evt. regionalt hjerneskadeforum – forslag til opgaver, sammensætning og organisatorisk forankring samt
- konkretisering af koblingen til træningsområdet under sundhedsaftalerne

Koordinationsgruppen vil i oktober 2007 tage stilling til om og i givet fald, hvordan arbejdsgruppens forslag kan iværksættes.

4.1.2 Opfølgning på udnyttelsen af tilbudene i rammeaftalen

Det er foreslået, at der 2 gange årligt henholdsvis 1/7 og 1/1 laves en opfølgning på benyttelsen af tilbudene i rammeaftalen. Opfølgningen skal sigte på at afdække om pladserne benyttes, vise ledige pladser/merindskrivning, samt indeholde en kort vurdering af om tilbudene benyttes som forudsat.

Den administrative koordinationsgruppe vil konkretisere opgaven nærmere.

4.1.3 Større gennemsigtighed, herunder synlighed om ventelister

Punktet er foreslået som fokuspunkt i rammeaftalen, da det er vanskeligt at vurdere især udviklingen i ventelisterne generelt, håndteringen af ventelisten til det enkelte tilbud og sikring af aktuelle og valide ventelisteoplysninger. Der bør stilles krav til handlekommunen om at give tilbagemelding til tilbudskommunerne løbende, så borgere ikke optræder på venteliste, når de har fået tilbud andetsteds. Der bør laves en årlig status over ventelisterne, så realismen i ventelisterne kan vurderes samlet set.

I fokuspunktet bør ligeledes indgå vurdering af de relevante voksentilbud til unge over 18 år på børneinstitutionerne.

Den administrative koordinationsgruppe vil konkretisere opgaven nærmere.

4.1.4 Synlig proces og skabelon for visitation samt fastlæggelse af standard for beskrivelse/dokumentation.

Det er handlekommunen, der visiterer og dermed har retten til at vælge et tilbud for borgeren. Det er imidlertid tilbudet og den kommune, hvor tilbudet er beliggende, der vurderer om de faglige krav for opholdet kan opfyldes, og dermed afgør om borgeren kan rummes inden for tilbudets målgruppe. For regionsdrevne tilbud vurderer regionen, om borgeren matcher tilbuddets målgruppe. Det er vigtigt, at borgeren gøres opmærksom på denne dobbelte vurdering af placeringen, ligeså snart placering i et tilbud uden for handlekommunen overvejes.

Ensartet visitation bør understøttes ved brug af fælles sprog for beskrivelsen af borgerne, anvendelse af ensartet visitationsskema og ensartet terminologi i forbindelse med udfærdigelse af skema. Hermed lettes visitation og anvisning i overensstemmelse med beskrivelserne i tilbudsportalen og rammeaftalens beskrivelse af målgrupper og tilbudstyper.

Det foreslås, at den administrative koordinationsgruppe tilrettelægger en åben proces til bearbejdning af problemstillingen videre frem til næste rammeaftale med inddragelse af andres erfaringer med udvikling af ”fælles sprog”.

4.1.5 Brugerinddragelse

Den administrative koordinationsgruppe vil som opfølgning på fokusområdet om øget inddragelse af Handicapråd og brugerorganisationer i rammeaftaleprocessen afholde møde med råd og organisationer primo 2008 som opstart til næste aftalerunde.

4.1.6 Samråd og tilsyn med udviklingshæmmede med dom

Den administrative koordinationsgruppe vil arbejde videre med problemstillingen og udarbejde model, der både sikrer anklagemyndighedens ønske om ensartethed og kvalitet i rådgivningen og sikrer støtte til de kommuner, der skal føre det løbende tilsyn.

I overvejelserne indgår snitfladen til VISO og evt. etablering af et fagligt netværk som støttefunktion.

4.1.7 Aflastning

Mange kommuner har i redegørelser og dialogmøder givet udtryk for at det er vanskeligt at skaffe tilstrækkeligt med aflastningspladser til børn og unge, ikke mindst til personer med forstyrrelser inden for autismespektret. Det giver sig konkret udtryk i lange ventelister til aflastningstilbudene. Samtidig giver Ballerup Kommune udtryk for vigende efterspørgsel efter pladserne til voksenaflastning på Torvevej i Skovlunde.

Det foreslås, at der nedsættes en arbejdsgruppe til at bearbejde problemstillingen. Den administrative koordinationsgruppe vil udforme kommissorium og sammensætning for en gruppe, der kan afslutte sit arbejde i foråret 2008.

4.1.8 Forslag til visitationsmodellen til kommunikationscentre

Det foreslås, at der snarest muligt nedsættes en hurtigt arbejdende arbejdsgruppe til at konkretisere den i afsnit 2.2.7. beskrevne visitationsmodel. Den administrative koordinationsgruppe nedsætter gruppen, der skal have afsluttet sit arbejde ca. 1. november 2007.

4.1.9 Skabelon for redegørelse til rammeaftalen for 2009

Det foreslås, at indeværende års skabelon også anvendes i næste runde. Der er dog behov for forbedret vejledningsmateriale. Skabelonen udsendes til kommunerne ultimo januar 2008. Processen indledes med et fælles opstart- og afklaringsmøde for de personer, der i kommunerne koordinerer skemaudfyldelsen.

Endvidere skal der sammen med redegørelsen indhentes oplysninger om kommunernes planer for den strategiske udvikling af det specialiserede sociale-, socialpsykiatriske- og specialundervisningsområde i kommunerne.

Stikordsregister

Aflastning	55
Børn og unge	20;37;48
Voksne med handicap	23;43
Afregningsregler	27;28
Akutte behov	29
Alkoholmisbrugere	25;46
Autisme	9;53
Betalingsaftale	13;28
Bruger- og pårørendeinddragelse	16;55
Dokumentation	17
Focusområder	13;32
Forbedringer af botilbudenes fysiske rammer	50
Handicappede	
Børn og unge	19;35;48
Voksne	22;41;48
Hjemløse	25;46
Hjerneskode	11;26;47;53
Hjælpemiddelområdet	28
Kommunale redegørelser	33
Kommunikationscentrene	55
Visitation	31
Kvalitetsudvikling	16
Lands- og landsdelsdækkende tilbud	52
Midlertidige pladser	42
Målsætninger	7;13
Nedsatte arbejdsgrupper	
Botilbud til personer med sindslidelser	7;53
Indsats vedr. erhvervet hjerneskode	11;53
Tilbud til personer inden for autisme spektret	9;53
Regionsråd	5;16
Samarbejdsforum	12;32;54;55
Samråd for udviklingshæmmede lovovertredere	17;55
Sikrede afdelinger	21;37;38;52
Sindslidelser	
Børn og unge	21;38;48
Voksne	24;45;48
Specialundervisning for voksne	26
Takstprincipper	27
Tilsyn med tilbud	49
Ventelister	15;30;48;54
Voldsramte kvinder	25;46

5. Underskriftsdel

RAMMEAFTALEN FOR 2008 ER DEN 5. OKTOBER 2007 TILTRÅDT AF KOMMUNERNE OG REGION HOVEDSTADEN:

Albertslund

Allerød

Ballerup

Bornholm

Brøndby

Dragør

Egedal

Fredensborg

Frederiksberg

Frederikssund

Frederiksværk-Hundested

Furesø

Gentofte

Gladsaxe

Glostrup

Gribskov

Helsingør

Herlev

Hillerød

Hvidovre

Høje-Tåstrup

Hørsholm

Ishøj

København

Lyngby-Taarbæk

Rudersdal

Rødovre

Tårnby

Vallensbæk

Region Hovedstaden